

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**LEADER a rozvoj venkova
(případová studie MAS Svatojiřský les)**

Bc. Šárka DVOŘÁKOVÁ

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Šárka Dvořáková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

LEADER a rozvoj venkova (případová studie MAS Svatojiřský les)

Název anglicky

LEADER and Rural Development (a case study of LAG Svatojirsky les)

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě případové studie vybrané místní akční skupiny (MAS Svatojiřský les, z.s.) identifikovat a prozkoumat přínos přístupu LEADER s ním spojeného komunitně vedeného místního rozvoje. Přístup LEADER představuje využití endogenního přístupu v rozvoji venkova utvářejícího trvale udržitelný venkovský prostor.

Mezi dílčí cíle diplomové práce patří:

- prozkoumat, zda a jak přístup LEADER jakožto jeden z nástrojů rozvoje venkova přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a k rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni;
- v rámci případové studie vybrané místní akční skupiny MAS Svatojiřský les zjistit, jaký vliv má na aktivity této MAS geografický a socioekonomický kontext, v němž působí, struktura MAS a zda docházelo k nějakým proměnám z hlediska přínosnosti této MAS pro území, v němž působí, při činnosti v jednotlivých programovacích obdobích.

Metodika

Metodický postup zpracování diplomové práce a zvolených metod vycházejí z uvedených cílů. Metodický postup zpracování má dvě části. První částí je literární rešerše, která vychází z problematiky rozvoje venkova s důrazem kladeným na přístup LEADER/CLLD a působnosti a vymezení činnosti místních akčních skupin v kontextu České republiky. V rámci literární rešerše bude také přístup LEADER zasazen do širších teoretických souvislostí jako reflexe určitého rozvoje společnosti. Druhou částí je již samotná praktická (analytická) část, která se zabývá případovou studií zvolené místní akční skupiny (MAS Svatojiřský les, z.s.), rozborem a zhodnocením působení této místní akční skupiny. Diplomová práce využívá pro svou výzkumnou část případovou studii. Ta v sobě bude kombinovat rozhovory s klíčovými aktéry rozvojových aktivit na území působnosti MAS a dotazníkové šetření na vybraném souboru místních obyvatel, kteří se formou dotazníků budou vyjadřovat k přínosu aktivity realizovaných přístupem LEADER.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

rozvoj venkova, metoda LEADER, komunitně místně vedený rozvoj, místní akční skupina

---

Doporučené zdroje informací

BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru : paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-6-0.

PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

PERLÍN, R. – HUPKOVÁ, M. – UNIVERZITA KARLOVA. PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA. *Venkovy a venkované : doprovodná publikace k výstavě*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011. ISBN 978-80-87147-31-3.

STIMSON, R J. – STOUGH, R. – NIJKAMP, P. *Endogenous regional development : perspectives, measurement and empirical investigation*. Cheltenham: Edward Elgar, 2011. ISBN 978-1-84980-456-1.

TOMŠÍK, K. *Vývoj a perspektivy evropského venkova : aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 29. 3. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci "LEADER a rozvoj venkova (případová studie MAS Svatojiřský les)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce, s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v diplomové práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. PhDr. Michalovi Lošťákovi, Ph.D. za odborné vedení při tvorbě diplomové práce, hodnotné rady a především velkou trpělivost.

LEADER a rozvoj venkova (případová studie MAS Svatojiřský les)

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na metodu a principy LEADER a s ním úzce spojeného komunitně místně vedeného rozvoje. Teoretická část se zabývá vymezením a definováním základních pojmů metody LEADER a zasazením do širších teoretických souvislostí. Vlastní práce se věnuje případové studii vybrané místní akční skupiny (konkrétně MAS Svatojiřský les). Po rozboru činnosti, struktury a fungování této MAS, dochází na shrnutí výzkumné části a návrhy na doporučení.

Klíčová slova: rozvoj venkova, metoda LEADER/CLLD, místní akční skupina

LEADER and Rural Development (A Case Study of LAG Svatojirsky les)

Abstract

This diploma thesis focuses on the method and principles of LEADER approach and closely Community-led Local Development. The theoretical part deals with the definition of the basic concepts of the LEADER approach and setting in the theoretical context. The thesis deals with a Case Study of selected Local Action Group (LAG Svatojirsky les). After analysing the activities and functioning of this LAG, there is a summury of the research part and suggestions and recommendations.

Keywords: Rural Development, LEADER/CLLD, local action groups

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika.....	12
2. 1 Cíle diplomové práce.....	12
2. 2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Vymezení prostoru, ve kterém fungují MAS	14
3. 2 Politika rozvoje venkova	16
3.2.1 Rozvoj venkova v kontextu Evropské unie	16
3.2.2. Rozvoj venkova v rámci jednotlivých zemí EU	18
3.2.3 Rozvoj venkova v působnosti České republiky.....	20
3.3 Místní akční skupiny	28
3.3.1 Místní akční skupiny v Evropě.....	29
3.3.2 Místní akční skupiny jako instituce v kontextu České republiky.....	30
4 Případová studie Místní akční skupiny SVATOJÍŘSKÝ LES, z.s.	37
4.1 Územní působnost a základní charakteristika MAS.....	37
4.2 MAS Svatojiřský les jako instituce	45
4.3 Vznik a historie MAS Svatojiřský les	50
4.4 Analýza činnosti a aktivit MAS Svatojiřský les.....	51
4.5 MAS Svatojiřský les v jednotlivých programových obdobích	55
4.5.1 MAS a LEADER ČR.....	55
4.5.2 MAS v programovém období 2007 – 2013	55
4.5.3 MAS v programovém období 2014 – 2020	61
5 Výsledky a diskuse	65
5.1 Dotazníkové šetření.....	65
5.1.1 Vyhodnocení dotazníku	66
5.2 Řízený rozhovor	71
5.3 Zhodnocení a diskuse	71
5.3.1 Zhodnocení MAS Svatojiřský les z pohledu principů LEADER/CLLD.....	72
5.3.2 Porovnání programových období 2007 – 2013 a 2014 - 2020	74
5.4 Návrhy na zlepšení	75
Závěr	78
Seznam použitých zdrojů	80
Přílohy	84

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přehled ESIF fondů	19
Obrázek 2: Území MAS Svatojiřský les	38
Obrázek 3: Realizované projekty v obcích	59
Obrázek 4: Mapa místních akčních skupin ČR	85

Seznam grafů

Graf 1: Počet obyvatel dle jednotlivých obcí.....	39
Graf 2: Procentuální zastoupení obcí v MAS (dle počtu obyvatel).....	40
Graf 3: Vývoj hustoty zalidnění v letech 2014 – 2020	40
Graf 4: Počet obyvatel (2014 – 2019), z toho počet žen.....	41
Graf 5: Podíl nezaměstnaných osob v čase (dle pohlaví)	41
Graf 6: Celková výměra – podíl zemědělské a nezemědělské půdy.....	42
Graf 7: Rozložení zemědělské půdy	43
Graf 8: Rozložení nezemědělské půdy	43

Seznam tabulek

Tabulka 1: Program LEADER ČR: počet vybraných MAS, přijatých a vybraných projektů	23
Tabulka 2: Jednotlivá opatření OSY IV: LEADER.....	25
Tabulka 3: Finanční alokace pro jednotlivé programy	26
Tabulka 4: Vymezení území MAS v rámci administrativních jednotek EU	37
Tabulka 5: Chráněná území MAS Svatojiřský les.....	44
Tabulka 6: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členské základny v programovém období 2014 – 2020	47
Tabulka 7: Změny ve veřejném sektoru, soukromém sektoru a zájmových skupinách pro programové období 2021-2027.....	47
Tabulka 8: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členů řídicího výboru v programovém období 2014 – 2020	48
Tabulka 9: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členů výběrové komise v programovém období 2014 - 2020	49
Tabulka 10: Příklady zrealizovaných projektů za posledních 5 let	54
Tabulka 11: Seznam vybraných projektů v rámci programu LEADER ČR.....	55
Tabulka 12: Přehled čerpání dle jednotlivých fichí – podaných, schválených a proplacených žádostí.....	58
Tabulka 13: Finanční alokace dle jednotlivých programů na období 2014 – 2020.....	62

Seznam použitých zkratk

CLLD	Comunnity-led Local Development (Komunitně vedený místní rozvoj)
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAFRD	European Agriculture Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond)
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENDR	European Network of Defence-related Regions (Evropská síť pro rozvoj venkova)
ESF	European Social Fund (Evropský sociální fond)
ESIF	Evropské strukturální investiční fondy EU Evropská unie
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISÚ	Integrovaná strategie území LAG Local Action Group
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Régionale
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
NNO	Nestátní nezisková organizace
OECD	Organisation for Economic Co-Operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci)
OP	Operační program
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
POV	Program obnovy venkova
PRV	Program rozvoje venkova
ŘO	Řídící orgán(y)
SAPARD	Special Accesion Programme for Agriculture and Rural Development Předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SCLLD	Community-Led Local Development Strategy (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje)
SL	Svatojiřský les
SPL	Strategický plán LEADER s.r.o. Společnost s ručením omezeným
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika

1 Úvod

Venkov představuje velmi specifické prostředí, které není univerzální, každý venkovský region či oblast nabízí svá specifika. Je to prostor, ve kterém se odehrávají velmi zajímavé procesy, aktivity či spolupráce. Venkovské regiony ovlivňují charakter celé České republiky, neboť zde zaujímají více jak dvě třetiny území a žije zde přibližně jedna třetina obyvatel. Takovým základním znakem venkova je menší hustota zalidnění, přírodní charakter krajiny a orientace na zemědělství. Venkov ale stojí také před novými výzvami, ať se již jedná o klimatické změny, trvale udržitelný rozvoj, zmírnění dopadů intenzivního zemědělství či o zachování tradic.

Jedna z metod, která pečuje o venkovský prostor, je metoda LEADER. Metoda představuje využití endogenního přístupu v rovině trvale udržitelného rozvoje venkovských oblastí. Klíčoví aktéři rozvoje venkova jsou místní akční skupiny (dále MAS), institucionalizované společenství, které v rámci rozvoje venkova a venkovských oblastí hrají významnou roli. MAS jsou specifické nejenom svými činnostmi a aktivitami, ale i svou strukturou, která v sobě kloubí veřejný a soukromý sektor. V České republice funguje téměř 180 MAS různých charakteristik, které může ovlivňovat regionální působnost, ale také různých kvalit. Na základě principu „zdola nahoru“ se MAS snaží získat finanční zdroje pro své území prostřednictvím integrované územní strategie, které vznikají na základě místních potřeb a specifik. Dále MAS podporují činnosti jako spolupráce, partnerství, inovační přístupy, aktivizaci místního potenciálu a lidí.

2 Cíl práce a metodika

2. 1 Cíle diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě případové studie vybrané místní akční skupiny (MAS Svatojiřský les) identifikovat a prozkoumat přínos přístupu LEADER s ním spojeného komunitně vedeného místního rozvoje na území vybrané místní akční skupiny. Přístup LEADER představuje využití endogenního přístupu v rozvoji venkova utvářejícího trvale udržitelný venkovský prostor.

Mezi dílčí cíle diplomové práce patří:

- prozkoumat, zda a jak přístup LEADER jakožto jeden z nástrojů rozvoje venkova přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a k rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni
- v rámci případové studie vybrané místní akční skupiny (MAS Svatojiřský les) zjistit, jaký vliv má na aktivity této MAS geografický a socioekonomický kontext, v němž působí, struktura MAS a zda docházelo k nějakým proměnám z hlediska přínosnosti této MAS pro území, v němž působí, při činnosti v jednotlivých programovacích obdobích.

2. 2 Metodika

Metodický postup zpracování diplomové práce a zvolených metod vycházejí z výše uvedených cílů. Metodický postup zpracování má dvě části. První část je literární rešerše, která vychází z problematiky rozvoje venkova s důrazem kladeným na přístup LEADER/CLLD, vymezení struktury, působení a činností místních akčních skupin v kontextu České republiky. V rámci literární rešerše je přístup LEADER zasazen do širších teoretických souvislostí jako reflexe určité rozvoje společnosti. K problematice LEADER/CLLD bylo využito oficiálních zdrojů EU, především z internetových stránek, které poskytují nejaktuálnější data. Dále se teoretická část zabývá zařazením metody LEADER do kontextu politiky rozvoje venkova.

Druhou částí diplomové práce je již samotná praktická část, která se zabývá případovou studií zvolené místní akční skupiny – Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s., jejím rozbořem, strukturou, vymezením základních charakteristik a specifíků a hodnocením činností této působení této místní akční skupiny. Budou zohledněna jednotlivá programová

období. Pro získání základního přehledu o studované místní akční skupině, jejích aktivitách a činnostech byly využity poznatky z dostupných zdrojů o místní akční skupině, především internetové stránky MAS, oficiální strategické dokumenty (Strategický plán LEADER, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území dané MAS). Nahlíženo bylo také do výročních zpráv, evaluačních zpráv a zpravodajů. Diplomová práce využívá pro svou výzkumnou část dotazníkové šetření na vybraném souboru místních obyvatel, kteří se formou dotazníků budou vyjadřovat k přínosu aktivity realizovaných přístupem LEADER. Pro hlubší pochopení problematiky je dotazníkové šetření podpořeno metodou řízeného rozhovoru se 2 zástupci MAS Svatojiřský les a metodou pozorování.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení prostoru, ve kterém fungují MAS

Vymezit venkovský prostor je z různých úhlů pohledu celkem problematické a ne vůbec jednoduché, jak se může na první pohled zdát. Existuje celá řada definic lišících se podle účelu jeho vymezení.

Při hledání definice a hranice venkova nacházíme velkou rozličnost venkovského osídlení (od klasických vesnic, odlehlá místa či příměstské obce apod.).¹ „Venkovský prostor (zjednodušeně jako venkov), je územím, tvořeným mozaikou sídel a krajiny mezi nimi“.² K potížím při vymezování venkova přispívá i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region.³

Často využívanou definicí venkovských oblastí a uznávanou mezinárodní, je definice dle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), která definuje v prvním kroku venkovské obce jako ty, jejichž hustota zalidnění nedosahuje hranice 150 obyvatel na km². Ve druhém kroku pak klasifikuje venkovské regiony dle stupně rurality (tj. podílu obyvatel žijících ve venkovských obcích).⁴

OECD vymezuje 3 základní stupně:

1. převážně venkovské, kde více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích
2. významně venkovské, kde ve venkovských obcích žije 15 – 50 % obyvatel regionu
3. výrazně městské, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu

Tato definice však nebere v úvahu obyvatelstvo žijící v hustě osídlených venkovských oblastech a je někdy obtížně aplikovatelná s ohledem na místní (národní) specifika. Je proto užívána spíše jako nástroj pro mezinárodní porovnávání.⁵

---

¹ Český statistický úřad – vymezení venkova. *Postavení venkova v Jihočeském kraji* (pdf). [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20565975/31136109a10.pdf/4fd0c582-65a0-4a79-a86a-1e88bb4c3e8c?version=1.0>

² Binek a kol.: *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: GaREP, spol. s r. o. 144 s. ISBN 80-251-19-5

³ Český statistický úřad – vymezení venkova. *Postavení venkova v Jihočeském kraji* (pdf). [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20565975/31136109a10.pdf/4fd0c582-65a0-4a79-a86a-1e88bb4c3e8c?version=1.0>

⁴ tamtéž

⁵ tamtéž

Členské státy EU mají možnost si upravit tuto OECD definici venkovských oblastí tak, aby lépe korespondovala s jednotlivými národními specifiky venkova daného státu. Změny se mohou týkat např. vymezení jiné množství obyvatel v území, velikosti administrativní jednotky, na jejímž základě bylo území posuzováno jako venkovské, vyloučena jsou velká města, na druhou stranu města menšího rozsahu, který mají venkovský charakter. Na jednu stranu je tato úprava vhodná, protože tím pak mohou lépe nastavit programy rozvoje venkova, ale na straně druhé nelze takto rozdílné regiony mezi sebou porovnávat.⁶

Pro potřeby Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 se venkov diverzifikuje jako: příměstský, mezilehlý a odlehlý. „*Za příměstský venkov jsou zároveň považovány obce v blízkosti městských aglomerací. Odlehlý venkov jsou periferní území s nepříznivými sociálními a ekonomickými podmínkami.*“ Za mezilehlý venkov pak Program rozvoje venkova považuje zbývající území ČR. Limit podle statistických dat běžně využívanou v ČR pro vymezení venkovských obcí, je 2 000 obyvatel. Obce s nižším počtem obyvatel než 2 000 jsou v našich podmínkách považovány za venkovské.⁷

V rámci současného programu Rozvoje venkova pro programové období 2014 – 2020 se vymezuje venkovský prostor dle typologie OECD a Evropského statistického úřadu na převážně venkovské, přechodné a převážně městské. Jedná se tak o vymezení venkova pouze podle kvantitativních charakteristik hustoty zalidnění.

Významná definice venkovského regionu pro tuto diplomovou práci je označení a určení prostoru, ve kterém působí MAS. Jedná se o oficiální definici určenou v období 2007-2013 Ministerstva zemědělství. „*Definice staví venkovský prostor do geograficky homogenního prostředí, ve kterém žije minimálně 10 000 obyvatel (maximálně však 100 000 obyvatel) s hustotou nižší než 150 obyvatel na km². Další kritérium, že se v tomto prostoru nenachází žádné město s více než 25 000 obyvateli.*“ Pro období 2014-2020 vychází územní působnost MAS z Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013,

---

⁶ BOUKALOVÁ, K. Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin). Praha. 2017. 133 stran. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

⁷ PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 – 2013. [online]. [cit. 20. 3. 2020] dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Ffeafrd%2F1393415127062.pdf

článek 33 odst. 6. Nařízení stanovuje, že na území jedné MAS žije více než 10 000 a méně než 150 000 obyvatel.⁸

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020 vymezení venkova upravuje v územní působnosti České republiky. Území MAS je dle tohoto dokumentu tvořené správními územími obcí s počtem obyvatel do 25 000 obyvatel, dále maximální velikost v působnosti jedné MAS nesmí překročit hranici 100 000 obyvatel a naopak nesmí být menší než 10 000 obyvatel. Pro období 2014-2020 bylo vyjmuta charakteristika hustoty obyvatel - 150 obyvatel na km².⁹

3. 2 Politika rozvoje venkova

3.2.1 Rozvoj venkova v kontextu Evropské unie

V rámci historie EU hraje významnou roli Společná zemědělská politika (dále jen SZP, známá též pod anglickou zkratkou CAP – Common Agricultural Policy) je jednou z důležitých politik v souvislosti s rozvojem venkova, která slouží jako nástroj podpory rozvoje venkova. Můžeme říct, že se jedná o jednu z nejstarších, ale možná i z nejkontroverznějších politik EU, neboť představuje velkou finanční náročnost a bývá v určitých pohledech často kritizována za nemoderní postupy, podpory produkce zemědělských produktů a potravin s vysokými náklady a s tím spojené subvence. Cíle SZP byly zakotveny již v roce 1957 Římskou smlouvou a v roce 2009 byly Lisabonskou smlouvou potvrzeny. Hlavními záměry bylo zvýšení produktivity zemědělství, dostupnost potravin pro občany EU a zajištění přijatelné životní úrovně zemědělcům.¹⁰

SZP prošla od svého založení v časovém horizontu řadou změn a reforem zejména v 80. a 90. letech 20. stol., které podporovaly snížení garantovaných cen zemědělských plodin ve srovnání cen na světovém trhu, snížení zbytečné nadprodukce apod. Dalším důležitým mezníkem v průběhu vývoje SZP byla Agenda 2000, která upravovala rozvoj zemědělství

---

⁸ BOUKALOVÁ, K. Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin). Praha. 2017. 133 stran. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

⁹ tamtéž

¹⁰ Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne/>

a zároveň zdůrazňovala důležitost rozvoje evropského venkova. Po této reformě byla SZP rozdělena na dva pilíře:

- 1. pilíř byl zaměřen na zemědělství
- 2. pilíř je na podporu rozvoje venkova

V roce 2003 proběhla další reforma, která stanovila nové cíle. Jednalo se o zvýšení konkurenční schopnosti zemědělství, zaměření na ochranu životního prostředí, bezpečnost potravin a welfare. Další novinkou této reformy byla tzv. modulace, kterou se rozumí přesun určitého procenta z celkových přímých plateb z I. pilíře do II. pilíře. To znamená přesun části plateb do fondů venkovského rozvoje. Na pomoc vyrovnat se s novými reformami byl navržen program SAPARD pro rozvoj venkova, který napomáhá kandidátským zemím vstoupivších roku 2004.¹¹

*„Společná zemědělská politika podporuje vitalitu a hospodářskou životaschopnost venkovských komunit prostřednictvím opatření na rozvoj venkova výše zmíněný druhý pilíř“.*¹²

*„Tři dlouhodobé cíle rozvoje venkova na období 2014 – 2020:“*¹³

- zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství
- zajišťování udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu
- dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření nových pracovních míst, případně zachován“

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development) je nejvýznamnějším finančním nástrojem Společné zemědělské politiky, který podporuje aktivity a projekty v rámci rozvoje venkova. Zemědělský fond spadá pod Evropské strukturální a investiční fondy.

---

¹¹ PĚLUCHA, M. a kol. Rozvoj venkova v programovacím období 2007–2013 v kontextu reforem SZP EU. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2006, 162 s. ISBN 80-866-8442-3

¹² EK – Evropská komise: *Společná zemědělská politika na období 2014 – 2020*. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs

¹³ tamtéž

Finanční rozpočet tohoto fondu současného programovacího období 2014 - 2020 v rámci celé EU je 150 208 610 529 EUR. Bude se jednat o akce, které budou probíhat ale až do konce roku 2023, přestože je programovací období do roku 2020.¹⁴

„Z výše uvedeného rozpočtu se finance rozdělují do 6 priorit.¹⁵

- *předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech*
- *životaschopnost a konkurenceschopnost všech typů zemědělství a inovativní zemědělské technologie a trvale udržitelné lesní hospodářství*
- *organizace potravinového řetězce, dobré životní podmínky zvířat a řízení rizik v zemědělství*
- *účinné využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v zemědělství, potravinářství a lesnictví*
- *obnova, ochrana a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím*
- *sociální začleňování, opatření proti chudobě a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech“*

Zároveň výše zmíněné oblasti se protínají k horizontálním tématům, které jsou definovány jako následující: inovace, ochrana životního prostředí a adaptace na změny klimatu.

3.2.2. Rozvoj venkova v rámci jednotlivých zemí EU

Každá členská země EU výše vydefinované priority podporuje pomocí vlastních programů rozvoje venkova, které jsou tvořeny na základě vlastních potřeb a místních specifik. Principy přístupu LEADER v programovém období 2014-2020 implementuje všech 28 členských států EU v celkem 118 Programech rozvoje venkova. Každá členská země EU výše vydefinované priority podporuje pomocí vlastních programů rozvoje venkova, které jsou tvořeny na základě vlastních potřeb a místních specifik. Dále je zafixováno, že 30 % financí určených pro program rozvoje venkova by měl směřovat do opatření týkající se ochrany životního prostředí a změny klimatu. Většina z těchto prostředků jde přímo zemědělcům, využívající ekologičtější způsob zemědělství.

¹⁴ EK – Evropská komise: *European Agricultural Fund for Rural Development*. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/eafrd#top>

¹⁵ EK – Evropská komise: *European Agricultural Fund for Rural Development*. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/eafrd#top>

Nejméně 5 % finančních prostředků z programu rozvoje venkova směřuje do opatření podporující metodu LEADER. Tato iniciativa, která využívá přístup zdola nahoru, sdružuje zemědělský sektor, venkovské podnikatele, lokální subjekty, veřejné orgány i jednotlivce z různých odvětví, kteří společně vytvoří tzv. místní akční skupinu. Tyto skupiny připravují vlastní strategie rozvoje, na jejichž základě spravují svůj vlastní rozpočet. Dále mohou programy rozvoje venkova podporovat další oblast tzv. inteligentní vesnice, souboru nástrojů, jehož cílem je podpora inovací ve venkovských oblastech a řešení společných problémů, s nimiž se venkov a lidé žijící na venkově potýká.¹⁶

Jak uvádí Boukalová, v součinnosti období 2014 – 2020 přichází tzv. „multidimenzionálního přístupu v rozvoji venkova“. EK přistoupila k reformám kohezní politiky a Společné zemědělské politiky v podobě legislativních úprav týkajících se ESIF (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Evropský námořní a rybářský fond a Fond soudržnosti) tak, aby bylo možné uplatit jednotnou metodiku pro všechny fondy.¹⁷

Obrázek 1: Přehled ESIF fondů

Zdroj: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/>

¹⁶ EK – Evropská komise: Programy rozvoje venkova v členských zemích. [online]. [cit. 4. 4. 2020]. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs#ruraldevelopmentprogrammes

¹⁷ BOUKALOVÁ, K. Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin). Praha. 2017. 133 stran. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

V programovém období 2014-2020 byla iniciativa LEADER změněna na „integrováný nástroj“ v českém prostředí nazývaný jako Komunitně vedený místní rozvoj (Community-led Local Development). Místní strategie (Strategie CLLD) v územní působnosti a realizaci místních akčních skupin mají možnost více průřezového čerpání. MAS jsou tak podpořeny z různých programů s cílem zajistit integrováný přístup k rozvoji venkova a posílit sociální začleňování.¹⁸

3.2.3 Rozvoj venkova v působnosti České republiky

V České republice žije ve venkovských oblastech méně než třetina obyvatel, nicméně venkovský prostor má velký význam z důvodů velkého územního celku v kontextu celkové rozlohy ČR. *Venkovský prostor představuje 79 % rozlohy státu, na které žije 30 % obyvatel republiky.*¹⁹

Rozvoj venkova v ČR ovlivňovala celá řada celospolečenských změn od feudálního systému hospodaření, přes kolektivizaci až po dnešní rozvoj venkova, který je podporovaný vznikem programů rozvoje venkova a aktéry působících na různých úrovních – od lokálních až po národní. V ČR měl politický režim velký vliv na rozvoj venkova. Problematika rozvoje venkova není v ČR určena pouze jednomu resortu. Sektorově je rozložen především mezi Ministerstvo zemědělství (MZe) a Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), v rámci kterých vznikají od r. 1990 různé programy na obnovu a rozvoje venkova, ze kterých především obce mohou žádat dotace na podporu venkova.

V gesci MMR vznikl v roce 1991 čistě jako národní program „Program obnovy vesnice“ (od r. 1998 Program obnovy venkova), který se stal standardním nástrojem rozvoje vesnic a menších obcí a venkovského prostoru s regionálními aspekty daného území. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově

---

¹⁸ BOUKALOVÁ, K. Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin). Praha. 2017. 133 stran. Diplomová práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

¹⁹ Český statistický úřad ČR. Postavení venkova v krajích. [online]. [cit. 6. 4. 2020]. https://www.czso.cz/csu/czso/postaveni_venkova_v_krajich_cr

venkova v souladu s místními tradicemi, zapojení mládeže a různé participační aktivity. Jedním z dotačních titulů je např. Podpora vítězů soutěže Vesnice roku.²⁰

Program obnovy venkova byl spuštěn již tedy na začátku 90. let, nicméně vyhlášení výzev pokračuje i v současné době, přestože došlo k určitým obměnám a zaměření s ohledem na oblasti, které venkov požaduje. Tento program se během doby svého trvání setkal s velkým ohlasem ze strany subjektů působících na venkově, které z něho mohou čerpat finanční prostředky na obnovu a rozvoj (obce, svazky obcí).²¹

Program SAPARD

Program SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) byl jedním z předvstupních nástrojů EU určený pro tzv. kandidátské země, který měl sloužit, jak vyplívá z anglického názvu, jako Speciální program pro zemědělství a rozvoj venkova. Kandidátské země měl naučit s finančními nástroji a postupy EU. *„Hlavním cílem v oblasti rozvoje venkova bylo vytvoření vhodného prostředí pro stabilitu obyvatelstva, rozvoj malých a středních podniků a lepší využívání místních zdrojů, s cílem dosažení stabilních příjmů ve venkovských oblastech, snížení nezaměstnanosti a lepšího využívání potenciálu pro dosažení lepší životní úrovně na venkově.“* Česká republika ukončila předčasně čerpání do konce roku 2006. Alokovaná částka činila 92, 8 mil. EUR (2,9 mld. Kč). Program SAPARD byl po vstupu do EU nahrazen Operačním programem „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ (OP Zemědělství), jehož prostřednictvím je možno čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU. Opatření 2.1. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury a opatření 2.2. Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností zajišťující rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmů byla

---

²⁰ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Program obnovy a rozvoje venkova (archiv programu)*. [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/temp/zaloha-z-narodnich-dotaci/archiv-programu-a-dotaci-regionalni-politiky-\(1\)/podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2011/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova](https://www.mmr.cz/cs/temp/zaloha-z-narodnich-dotaci/archiv-programu-a-dotaci-regionalni-politiky-(1)/podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2011/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova)

²¹ PAVLÍKOVÁ, G: Program LEADER Česká republika – nástroj pro rozvoj venkova (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: http://soclab.pef.czu.cz/pdf/DC006_LEADER_CR.pdf

částečně zahrnuta do Společného regionálního operačního programu (SROP), který je v gesci MMR, a opatření tohoto typu pokračují v rámci SROP.²²

Program LEADER ČR jako nástroj pro rozvoj venkova

Dalším programem, tentokrát ale v gesci MZe, byl Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční, zemědělství“, který se v České republice realizoval v období 2004-2006. Program byl spolufinancovaný ze strukturálních fondů Evropské unie (Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond, EAGGF). Hlavním cílem OP je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství formou další restrukturalizace a růstu produktivity práce. Program LEADER ČR využívá finanční prostředky na investiční akce a projekty (byl hrazen ze státního rozpočtu ČR).

Byl určen 2 cílovým skupinám:

- místním partnerstvím působící ve venkovských oblastech (místní akčním skupinám)
- místním subjektům, které implementují konkrétní projekty

Z pohledu věcného zaměření programu LEADER ČR směřoval především na nové formy zlepšování kvality života, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Zároveň měl posílit organizační schopnosti subjektů působících ve venkovských oblastech. Příklady projektů: nákup zemědělské techniky a strojů, obnova památek, rekonstrukce a budování ploch a budov pro oblast cestovního ruchu (restaurace, ubytování, obchody aj.). V průběhu trvání programu je možné v přehledu tematického zaměření projektů sledovat postupnou proměnu. Na počátku programu (cca v prvních 2 letech) byly projekty tematicky zacíleny především pořízením vybavení (zemědělské stroje, stroje, na zpracování produktů), modernizace zařízení kulturních a společenských. Výrazný podíl z celkového počtu plynulo na podporu venkovské turistiky. V neposlední řadě zde byly také zastoupeny projekty na rozvoj IT a komunikačních technologií do obcí

---

²² Závěrečná zpráva o programu SAPARD v České republice (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsapard%2F1153463800000%2F1153464009687.pdf

a mikroregionů. K posunu došlo již v roce 2006, kdy největší objem tvořily projekty podporující rozvoj cestovního ruchu.²³

Program LEADER ČR byl poprvé MZe vyhlášen v březnu roku 2004 s cílem založit platformu fungujících MAS, osvojit si principy metody LEADER a projektového managementu. Finanční prostředky byly využity na projekty investičního charakteru se synergii jednotlivých prvků a sítí. Podmínky pro čerpání byly nastaveny dokumentem – Pravidlem pro poskytování dotací ze státního rozpočtu v rámci Programu LEADER ČR. Výše uvedený program měl vykrýt hluché roky a „přechodné období“ 2004-2006, než se se spustí nové již celé programové období 2007 - 2013. Program pokryl hluché místo a vyvolal velký zájem z řad aktérů z venkovského a potencionálními žadateli o podporu při realizaci jejich projektů ve venkovských oblastech.

Tabulka 1: Program LEADER ČR: počet vybraných MAS, přijatých a vybraných projektů²⁴

Roky	Počet přijatých žádostí	Počet MAS	Vybrané projekty
2004	31	16	71
2005	41	21	94
2006	64	23	123
2007	57	24	143
2008	30	5	25

Zdroj: PAVLÍKOVÁ, G: Program LEADER Česká republika – nástroj pro rozvoj venkova

Program byl jednoznačně zaměřen na rozvoj a podporu venkovských lokalit, efektivním nástrojem pro řadu venkovských aktérů (obcí, mikroregionů, NNO, podnikatelů aj.) Tvořila se nová uskupení tzv. v českém prostředí - místní akční skupiny. Přidaná hodnota programu je síťování a uskupení, podpora občanské angažovanosti, spolkové a neziskové činnosti, sdružení v oblasti ekonomického a kulturního rozvoje. Největší nárůst je zřejmý na počátku programu LEADER ČR v letech 2004 a 2005. „Zvyšující se počet MAS, které byly hodnotitelskou komisí v jednotlivých letech vybrány pro realizaci svých strategií a

²³ Závěrečná zpráva o programu LEADER ČR (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/297808/Zaverecna_zprava_o_Programu_LEADER_CR.pdf

²⁴ PAVLÍKOVÁ, G: Program LEADER Česká republika – nástroj pro rozvoj venkova (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: http://soclab.pef.czu.cz/pdf/DC006_LEADER_CR.pdf

projektů, odráží také postupnou rostoucí kvalitu předkládaných projektových žádostí. Ta se promítla i do faktu, že řada uskupení byla úspěšná a získala dotaci z Programu LEADER ČR dokonce opakovaně za sebou ve více letech (jednalo se o 20 MAS).“²⁵

Program rozvoje venkova v rámci programovacího období 2007 – 2013

Program se vztahoval na území České republiky a určoval politiku rozvoje venkova ČR v rámci programovacího období 2007–2013. Program „zajišťoval působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoje venkova, blíže specifikoval v souladu s nařízením Rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťoval tak jeho efektivní realizaci, přispíval k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.“²⁶ Program rozvoje venkova byl v tomto období v gesci MZe, zprostředkovatelem byl Státní zemědělský intervenční fond.

„Program venkova ČR na období 2007 – 2013 byl realizován prostřednictvím 4 os, ze kterých byla 1 věnována iniciativě LEADER (viz níže):“²⁷

- Osa I: zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví
- Osa II: zlepšování životního prostředí a krajiny
- Osa III: kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- Osa IV: LEADER

Zaměření poslední osy bylo zlepšení a zvýšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního bohatství spolu s posílením a řídicích a administrativních kapacit aktérů ve venkovském prostoru. Nejdůležitějším cílem byla implementace „místní rozvojové strategie resp. Strategický plán rozvoje (SPL)“ a spolupráci, síťování a podpora místních partnerství. Právě skrze

---

²⁵ tamtéž

²⁶ Ministerstvo zemědělství ČR – Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

²⁷ tamtéž

působení jednotlivých MAS dostávají šanci zapojení do dění široká škála obyvatelstva žijící na venkově ve dvou rovinách. První realizaci vlastních projektů, druhou účastnit se a podílet se na rozhodovacích systémech a převzít rozhodovací kompetence (např. vstoupením do orgánů MAS).²⁸

Tabulka 2: Jednotlivá opatření OSY IV: LEADER

OSA IV: LEADER
Opatření 1.1 Místní akční skupiny
- činnost související s realizací Strategického plánu Leader skrze MAS založená na principu iniciativy LEADER, v případě že splnila kritéria přijatelnosti (posuzovaná SZIF) a hodnotitelskou komisí (MZe)
Opatření 1.2 Realizace místní rozvoje strategie
- podpora a realizace jednotlivých projektů, které byly v souladu se schváleným Strategickým plánem LEADER dané MAS
Opatření 2.1 Realizace projektů spolupráce
- podpora projektů spolupráce na národní či nadnárodní úrovni s cílem povzbudit spolupráci napříč MAS a využít tak příklady dobré praxe k posílení inovačních přístupů a přenosu znalostí

Zdroj: MZe – OSA IV – LEADER, vlastní zpracování

Program rozvoje venkova v rámci programovacího období 2014 – 2020

Program rozvoje pro současné programové období byl dne 26. 5. 2015 Evropskou komisí schválen jako programový dokument Program rozvoje venkova ČR 2014–2020. Politika rozvoje venkova pro současné programové období vychází z vize Strategie Evropa 2020, podle které má být hospodářský růst inteligentní, inkluzivní, udržitelný a inovativní a vychází ze 6 priorit definovaných pro celou EU. V rámci programu půjde do českého

²⁸ Ministerstvo zemědělství ČR – Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013. *OSA IV – LEADER*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

venkova a zemědělství přibližně 3,5 mld. EUR, z toho 2,3 mld. EUR (62 mld. Kč) fondů EU, z českého rozpočtu připadá částka 1,2 mld. EUR (34 mld. Kč).²⁹ Vedle programového dokumentu PRV je klíčové „Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020“, který stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF).

Dohoda o partnerství se v ČR týká následujících fondů:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Tabulka 3: Finanční alokace pro jednotlivé programy³⁰

Název operačního programu	Fond ESIF	Alokace (v EUR)
OP Podnikání a inovace pro konkurenci schopnost	EFRR	4 331 062 617
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	EFRR, ESF	2 779 600 572
OP Životního prostředí	EFRR, FS	2 636 592 864
OP Doprava	EFRR, FS	4 695 769 435
Integrovaný regionální OP	EFRR	4 629 160 909
OP Technická pomoc	FS	223 704 582
OP Zaměstnanost	ESF	2 145 737 492
OP Praha – půl růstu	EFRR, ESF	201 590 104
Program rozvoje venkova	EZFRV	2 170 333 996
OP Rybářství	ENRF	31 108 015

Zdroj: Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou, 2014–2020, vlastní zpracování

²⁹ Ministerstvo zemědělství ČR – Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>

³⁰ EK – Evropská komise. Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/partnership-agreement-czech-republic-summary-aug2014_cs.pdf

Dohoda je strategickým dokumentem, který podrobně analyzuje aktuální situaci v České republice (po stránce sociální a ekonomické), sledovány jsou trendy a potřeby České republiky, na jejichž základě jsou stanoveny priority pro financování v letech 2014–2020 při současném sledování naplňování společných cílů EU.³¹ Mimo potřebné analýzy jsou součástí Dohody i základní implementační opatření či popis integrovaných přístupů. Vzhledem k charakteru je Dohoda „zastřešujícím“ dokumentem pro programové období 2014 – 2020 a závazná po jednotlivé programové dokumenty de facto je nadřazeným dokumentem, přestože se nacházíme v obecnější rovině, detailnější informace týkající se jednotlivých programů neobsahuje. Dohoda o partnerství byla schválena 26. srpna 2014, nicméně Dohodu je možné na základě určitého vývoje a změny potřeb aktualizovat.³²

Program rozvoje venkova v rámci programovacího období 2021 - 2027

Dne 1. června 2018 zveřejnila Evropská komise legislativní návrhy týkající se SZP po roce 2020, tedy oblasti zemědělství a rozvoje venkova a potravin. Návrhy jsou doplněny posouzením dopadů, které hodnotí alternativní scénáře pro vývoj politiky na základě rozsáhlé kvantitativní a kvalitativní analýzy. Návrhy mj. řeší více subsidiarity tj. rozdělení pravomocí mezi Bruslem a členskými státy. Členské státy specifikují definice a intervence (včetně podmínek způsobilosti), stanoví úroveň podpory a podpoří více finanční flexibilitu. Nové návrhy v sobě zavádí více „ekotémat“ jako např. zelená architektura.^{33 34}

V kontextu budoucnosti rozvoje venkova se zaměřuje na 8 širších typů intervencí EU, které mají být upraveny a definovány jednotlivými členskými státy:³⁵

- přírodní či jiná specifická omezení na plochu
- závazky v oblasti životního prostředí, klimatu a další závazky

---

³¹ Dohoda o partnerství na 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z:

https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

³² BOUKALOVÁ, K. Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin). Praha. 2017. 133 stran. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

³³ Společná zemědělská politika po roce 2020 (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAPpost2020_CZ_web.pdf

³⁴ Ministerstvo zemědělství. SZP pro období 2021 – 2021. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAPpost2020_CZ_web.pdf

³⁵ tamtéž

- investice
- spolupráce
- nástroje pro řízení rizik
- založení mladých zemědělců a zahájení podnikání na venkově
- výměna znalostí a informace
- znevýhodnění specifické pro určité oblasti vyplývající z určitých závazných požadavků

Minimální rozpočtová omezení celkového příspěvku z EZFRV:

- 30 % na intervence zaměřené na tři cíle v oblasti životního prostředí a oblasti klimatu
- 5 % na iniciativu LEADER

3.3 Místní akční skupiny

Místní akční skupiny (MAS) jsou nepolitická nezávislá uskupení veřejného sektoru (obcí, svazků obcí a institucí veřejného sektoru), občanů, neziskových organizací a soukromého sektoru působící ve venkovských oblastech. Dále jsou založeny na spolupráci veřejné správy, podnikatelů a neziskových organizací včetně ale zapojení škol, církví nebo jednotlivých občanů. Místní aktéři jsou lidé, kteří na venkově žijí a pracují a snaží se o jeho rozvoj, podporu zemědělství a získávání a rozdělování dotačních prostředků (finanční podpory EU či národních zdrojů) za účelem zachování kvality jejich života a zlepšování životního prostředí ve venkovských oblastech. Činnost MAS není pouze úzce vymezena výčtem činností, ale předpokládá se i o dynamický proces „hledání“ a „nalézání nového“. MAS získává a rozděluje finanční zdroje na podporu jednotlivých projektů, ale zároveň hledá cesty a finanční prostředky na vlastní projekty.³⁶

---

³⁶ Metoda LEADER Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). *Rozvoj venkova se zapojením místních komunit* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

Základní prvky MAS:

- partnerství mezi veřejným, podnikatelským a neziskovým sektorem „odspodu“
- na rozhodující úrovni nemají žádní zástupci nadpoloviční většinu z jedné zájmové skupiny (veřejný, soukromý a neziskový sektor)
- celistvé území venkovského území

3.3.1 Místní akční skupiny v Evropě

Metoda LEADER byla Evropskou komisí podporována již od roku 1991 jako iniciativa poskytující venkovským komunitám možnost zapojení partnerů do rozvoje regionu. Tato metoda si postupem času získala velký zájem v rámci celé EU a to ve venkovských, příměstských i přímořských oblastech. První MAS získaly podporu ze strukturálních fondů EU a od roku 2007 byla metoda LEADER spolufinancována z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). I přes to, že metoda LEADER obdržela plnou podporu ze strany institucí EU a všech zúčastněných stran, bylo uznáno, že nesplnila svůj potenciál jako komplexní integrovaný nástroj pro realizování místních strategií. K dosažení multifondového přístupu bude pro budoucí období umožněno využití i jiných fondů než EZFRV. Dle principů metody LEADER byl definován integrovaný nástroj komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), který je pro období 2014-2020 povinnou součástí EZFRV a možnou volbou v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF) s využitím stejných pravidel definovaných v rámci „společného strategického rámce“. V celé Evropě existuje na 2 500 místních akčních skupin – LAGs (Local Action Groups).³⁷

Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova

Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova (ELARD) je nezisková organizace založená za účelem zlepšení kvality života ve venkovských oblastech s cílem předejít vyliďňování pomocí udržitelného a integrovaného místního rozvoje. ELARD reprezentuje na 2 200 místních akčních skupin zastupujících 26 států: Bulharsko, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Gruzie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Maďarsko,

---

³⁷ Národní síť místní akčních skupin ČR: *Současnost a budoucnost venkova* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

Moldavsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Severní Makedonie, Srbsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko. ELARD usiluje o zapojení všech zainteresovaných stran do místního rozvoje venkova pomocí vytváření sítí a šíření postupů a know-how z jednoho území do druhého.³⁸ České předsednictví probíhalo v letech 2014 – 2015, 2020 – 2021 probíhá švédské předsednictví.

3.3.2 Místní akční skupiny jako instituce v kontextu České republiky

Jedině rovná a předem spolupráce mezi sektory veřejné a soukromé, zároveň podporující a aktivizující všechny občany, zdůraznění a vytyčení místního potenciálu vede k úspěšnému, komplexnímu a integrovanému rozvoji venkova. Rozdělení a složení MAS by mělo být nastaveno tak, že je vyrovnané v rámci uvedených sektorů. MAS musí být složena z více než 50 % soukromým sektorem (tj. podnikatelé, neziskové organizace či fyzické osoby) s jasně vymezenými aktivitami svého působení a činnostmi. Kladen důraz by měl být i na zapojení mladých a žen. Tento typ managementu zajišťuje místním obyvatelům a zástupcům obcí, neziskových organizací a firem, aby své záměry uplatňovali otevřeným a demokratickým způsobem. Druhou oblastí je veřejný sektor tedy obce a zástupci obcí, ti mohou na rozhodovací úrovni dosahovat max. 49 % hlasovacích práv.

Dalším faktorem pro fungování MAS je právní subjektivita, kterou by měla mít ustanovenou každá MAS. V ČR se jedná o:

- spolek (zaspaný)
- ústav (zapsaný)
- obecně prospěšná společnost
- zájmové sdružení právnických osob

*Dle Metodiky dobré praxe místních akčních skupin v ČR nemá zvolená právní forma vliv na efektivitu konání dané MAS.*³⁹

Můžeme identifikovat, že počet MAS jsou na našem území hojně rozšířené, v současném programovém období je identifikováno 179 místních akčních skupin v rámci ČR, které zaujímají 94 % všech obcí ČR.⁴⁰

---

³⁸European Leader Association for Rural Development (ELARD online). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://elard.eu>

³⁹ PELCL, P.: Metodika dobré praxe místních akčních skupin ČR (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://www.spov-pk.cz/dokumenty/Metodika%20dobre%20praxe%20MAS.pdf>

Kritéria pro založení MAS

Každá MAS při svém založení musí splňovat kritéria stanovená EU. Nejdůležitějším kritériem je zpracování vlastní Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD), která je tematicky a časově zaměřená na uplatnění metody LEADER v rozvoji venkova. V současné době probíhá příprava SCLLD na období 2021 – 2027. Existence MAS a realizace SCLLD je podmíněna řadou územních a institucionálních kritérií (viz níže). Mezi programovým období 2007–20013, 2014–2020 a 2021 - 2017 se kritéria pro existenci MAS v zásadě nezměnila.⁴¹

*Kritérium – územní působnost:*⁴²

- Celiství území MAS, tvoří je izolované územní celky (izolovaný územní celek může být přiřazen k MAS v následujících případech: v případě vojenských újezdů, v případech, kdy katastrální území samotné obce není ucelené, v případě vzniku izolovaného celku po odstoupení některé obce z MAS, v případě, že je území MAS rozděleno katastrálním územím obce s více než 25 tis. obyvateli a v případě, kdy MAS prokáže, že rozdělení území je v souladu s historickými charakteristikami daného území a zároveň není mezera tvořena více než dvěma katastry obcí)
- Území působnosti MAS má 10 tis. až 100 tis. obyvatel a nezahrnuje města s více než 25 tis. obyvateli
- Území jednotlivých MAS se nesmí překrývat, 1 obec dává souhlas 1 MAS
- Zařazení obcí do MAS - všechna zastupitelstva obcí dotčené MAS musí vyslovit souhlas se zařazením svého správního území do působnosti integrované strategie a vzít na vědomí její implementaci

*Kritérium – institucionální vymezení:*⁴³

- Soukromý a neziskový sektor musí mít dohromady nadpoloviční většinu hlasů, méně než 50 % hlasovacích práv z veřejného sektoru, žádné zájmové skupiny nemají nadpoloviční většinu na rozhodující úrovni

---

⁴⁰ Český statistický úřad. *Data pro MAS*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z data pro MAS dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

⁴¹ Národní síť místní akčních skupin ČR: *Kritéria přijatelnosti místních akčních skupin a implementace metody LEADER v programovém období 2014-2020* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/dokumenty/>

⁴² tamtéž

⁴³ tamtéž

- Vydefinována právní subjektivita, MAS má jasně určeny stanovy, statut organizace, struktura a organizační řád
- Rozhodovací orgány (min. valná hromada, výběrová komise – členové pouze místní subjekty, volení max. na 1 rok)
- Členové musí působit v daném území (sídlo, trvalé bydliště, provozovna, nebo v něm jinak prokazatelně působí)
- Počet partnerů v rámci MAS musí být větší než 21
- Dodržování principu otevřeného partnerství, zřetelné podmínky pro vstup členů
- vlastní rozvojové strategie, jasná struktura a složení kanceláře MAS

Mezi úkoly místní akční skupiny patří:⁴⁴

- metodická podpora místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů, zlepšení jejich schopností v oblasti projektového managementu
- vypracování nediskriminačního a transparentního výběrového řízení projektů (objektivnost hodnotících kritérií, zabránění střetu zájmu)
- identifikace způsobu výběru projektů (v kontextu realizace SCLLD)
- příprava, zveřejňování jednotlivých výzev v rámci OP, včetně vymezení kritérií výběru
- posuzování žádostí o podporu jednotlivých projektů (formální hodnocení a přijatelnosti žádostí a věcné hodnocení projektů)
- výběr projektů k realizaci (v souladu se SCLLD tím, že stanoví jejich pořadí podle přínosu těchto projektů k plnění záměrů a cílů strategií)
- schválené projekty ze strany MAS předloží řídicím orgánům, které jsou odpovědné za závěrečné ověření způsobilosti před schválením projektů k realizaci
- sledování realizace SCLLD, plnění indikátorů a cílů
- sledování realizace a udržitelnosti podpořených projektů
- vykonávání evaluačních činností souvisejících se strategií CLLD

---

⁴⁴ Národní síť místních akčních skupin ČR: *Současnost a budoucnost venkova* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

Práce s komunitou

Součástí nastavení integrovaných strategií nesmí chybět důležitý aspekt při tvorbě – zapojení místní komunity tj. začlenění široké veřejnosti do diskurzu o rozvoji daného území. Jedná se ale nejen o zpracování Strategie CLLD ale diskuse by měla probíhat i nad každým projektem většího charakteru, které se vztahuje na dané území či komunitu. Účast veřejnosti od popisu výchozí situace, definicí aktuálních potřeb a nedostatků až po případně definování konkrétních cílů a konkrétních opatřeních. *Toto zpracování z různých sektorových, profesních či zájmových skupin nejen přináší zpracovateli důležité informace, ale má významnou roli procesní: rozšiřuje „vlastnictví“ strategie na místní komunitu, předchází konfliktům a problémům při realizaci strategie, pomáhá vytvářet synergie, zvyšuje sebevědomí místních obyvatel a rozvíjí místní sociální kapitál.*⁴⁵ Participativní způsob k řešení problémů území, který formou komunitního projednávání strategických rozvojových dokumentů je ale samozřejmě náročnější z pohledu organizace a času, nicméně je důležitým momentem tvorby strategie CLLD, neboť participativní metody přináší nové impulzy, vztažení veřejnosti a komunitě to přináší větší míru „ztotožnění“ se SCLLD.

Příklady možných postupů komunitního projednávání SCLLD:⁴⁶

- Dotazníkové šetření, „focus group“, sběr projektových záměrů
- Kulaté stoly, pracovní skupiny, semináře, tvorby vize komunity apod.
- Veřejné setkání s připomínkováním, písemné apod.
- Jasně daný komunikační „kanál“ pro zpětnou vazbu, kdy mohou účastníci projednávání sdílet a je pro ně srozumitelný a snadno dostupný (např. speciální sekce na internetové stránce s moderovanou diskusí, vývěska na veřejně dostupném místě, výstava s grafickými a textovými výstupy dosavadního plánování a možností připomínkovat je apod.).
- Práce s komunitou nesmí být jednotvárná, střídání forem práce (např. formou seminářů, workshopů, tematické pracovní skupiny, dotazníky, kulaté stoly, veřejné projednávání aj.)
- Nezbytné je také zapojení dalších odborníků (facilitátorů, moderátorů atd.)

---

⁴⁵ Národní síť místní akčních skupin ČR: *Současnost a budoucnost venkova* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

⁴⁶ tamtéž

Standardizace MAS

V rámci programovacího období 2014 -2020, ale i v rámci nového programového období 2021 – 2027, pokud chce MAS realizovat metodu LEADER resp. CLLD, musí splňovat požadavky vymezené Ministerstvem zemědělství tzv. standardy pro místní akční skupiny. Standardy „jsou požadavky, které musí MAS splňovat pro to, aby obdržela Osvědčení o splnění standardů MAS a mohla požádat o podporu své SCLLD.“⁴⁷

Proces standardizace MAS neřeší, v jakých operačních programech bude konkrétní MAS působit. Jedná se pouze o proces, při kterém konkrétní MAS obdrží „osvědčení“, že je schopná Strategii CLLD realizovat, jinými slovy MAS je schopna se podílet na implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů. Za nastavení těchto standardů je dle Dohody o partnerství zodpovědné Ministerstvo zemědělství, včetně jejich vydefinováním a přípravou. MZe vypracovalo Metodiku pro standardizaci MAS 2014 – 2020, která definuje jednotlivé standardy pro přijatelnost MAS, vymezuje postup podání žádosti a hodnocení procesu standardizace a definuje relevantní potřebné dokumenty pro podání žádosti o standardizaci. Pro programové období 2021 – 2027 dle Metodického pokynu pro využití *Metodiky řízení programů v programovém období 2014–2020, ve věci definování zásad kontroly dodržování standardů MAS a povinných náležitostí strategií komunitně vedeného místního rozvoje jako součást přípravy na implementaci CLLD v programovém období 2021–2027, a hlášení změn integrovaných strategií ITI, IPRÚ a CLLD.*⁴⁸

Proces standardizace se podává jako „Žádost o kontrolu dodržování standardů MAS“ přes systém IS KP2014+ neboli Informačního systému koncového příjemce. Tato aplikace je určena pro elektronické zadávání žádostí o podporu a správu projektu po celou dobu jeho životního cyklu. Jednotný monitorovací systém je součástí jednotného monitorovacího systému pro administraci evropských dotací. MAS, které úspěšně projdou procesem standardizace, mohou předkládat své Strategie CLLD Ministerstvu pro místní rozvoj ke schválení.

---

⁴⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Standardizace pro MAS – výzva*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/vyzva-pro-podani-zadosti-o-kontrolu-dodrzovani-sta>

⁴⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Standardizace pro MAS – výzva*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/vyzva-pro-podani-zadosti-o-kontrolu-dodrzovani-sta>

Cílem kontroly dodržování standardů MAS pro programové období 2021–2027 je především ověření, zda MAS dodržuje stanovené podmínky a rovněž zajištění právní kontinuity MAS jako nositele SCLLD pro příslušné území. Důraz je kladen zejména na to, aby MAS byla otevřeným místním partnerstvím a aby všechny činnosti MAS vykonávané vůči řídicím orgánům, platební agentuře, žadatelům i široké veřejnosti v území působnosti MAS byly maximálně transparentní a nediskriminační. Standardy musí MAS dodržovat po celou dobu realizace SCLLD, resp. po období čerpání podpory administrativních kapacit MAS z evropských fondů. Standardy pro 2014 - 2020 byly nastavovány na základě zkušeností z programovacího období 2007 – 2013.⁴⁹

Národní síť místních akčních skupin ČR

Národní síť MAS ČR představuje organizaci, která sdružuje na po uhrazení členského příspěvku místní akční skupiny. Je důležitým partnerem při vyjednávání podmínek a pravidel operačních programů a ve vztahu k řídicím orgánům. Dále reprezentuje MAS ČR i při mezinárodních jednání a konferencích. Dále posiluje odbornou kapacitu jednotlivých MAS, pořádá vzdělávací akce a posílá návody ke zvýšení a účinnosti jednotlivých MAS. V současné době má NS MAS ČR 168 členů.⁵⁰ Uskupování funguje i na úrovni krajů v tzv. krajských sdružení MAS.

---

⁴⁹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Standardizace pro MAS – výzva*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/vyzva-pro-podani-zadosti-o-kontrolu-dodrzovani-sta>

⁵⁰ Národní síť místních akčních skupin ČR. *O nás*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/>

Přehled činnosti MAS v České republice⁵¹

Období 2007 – 2013:

112	Počet MAS podpořených PRV 2007-2013
65 %	Území ČR pokryté MAS realizujícími SPL 2007-2013
3,8 mil.	Celkový počet obyvatel v území MAS realizujícími SPL 2007-2013
4 041	Celkový počet obcí realizujícími SPL 2007-2013
133	Počet MAS zapojených do projektů spolupráce.

Období 2014 – 2020:

178	Počet MAS schválených SCLLD v České republice
5 771	Celkový počet obcí v MAS tvořících SCLLD v České republice
93 %	Území ČR pokryté MAS (katastry obcí do 25 tis. obyvatel)
6 mil.	Celkový počet obyvatel bydlících v MAS.

---

⁵¹ NS MAS ČR. Údaje o MAS – shrnutí. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>

4 Případová studie Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.

Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. je nezisková organizace spojující aktéry z řad veřejné správy a soukromého sektoru, podnikatelů a neziskových organizací, jejímž cílem je rozvoj regionu, ve kterém MAS působí. Místní akční skupina staví své aktivity a činnosti na principech metody LEADER/CLLD. Cílem je všeobecně podporovat rozvojové aktivity, ale i přímo koordinovat vybrané projekty a pomáhat získávat prostředky na rozvojové záměry obcím, podnikatelům i neziskovým organizacím.⁵²

4.1 Územní působnost a základní charakteristika MAS

Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. se nachází v severovýchodní části Středočeského kraje a skládá se z 32 správních území obcí (v programovém období 2014 – 2020), které spadají pod SO ORP Nymburk, SO ORP Mladá Boleslav a SO ORP Poděbrady.⁵³ Celková rozloha území MAS 316,69 km² a k 1. 1. 2020 je evidováno na území MAS 20 176 obyvatel.⁵⁴ Celé území místní akční skupiny je tvořeno obcemi, které jsou ryze venkovským prostorem.

Tabulka 4: Vymezení území MAS v rámci administrativních jednotek EU

NUTS 1	Česká republika
NUTS 2	Střední Čechy
NUTS 3	Středočeský kraj
LAU 1	okres Mladá Boleslav, okres Nymburk
LAU 2	32 obcí

Zdroj: vlastní zpracování

Území MAS Svatojiřský les můžeme rozdělit do 2 hlavních částí. První část území MAS v severovýchodní části Středočeského kraje, ve správním obvodu obce s rozšířenou

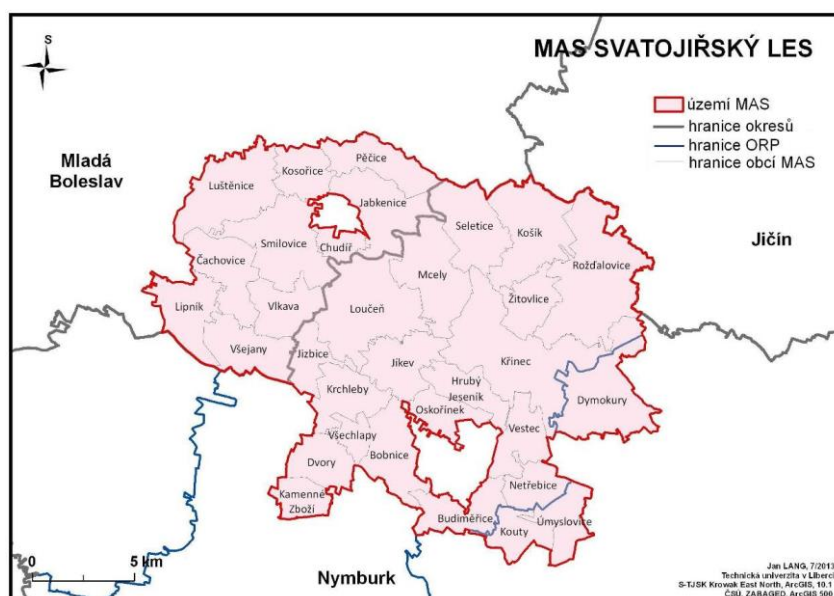
⁵² Místní akční skupina Svatojiřský les. *Základní údaje o MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/mas/ds-50/p1=51>

⁵³ tamtéž

⁵⁴ Český statistický úřad – data pro MAS. *Data podle obcí s číselníky MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

působností Nymburk a Poděbrady se skládá ze správního území 23 obcí. Tato část území MAS se nachází zhruba 65 km od Prahy, v tzv. severojižním urbánním pásu důležitých středočeských regionálních center Nymburk – Poděbrady – Kolín, která jsou od sebe relativně málo vzdálena, soustřeďují významný průmyslový potenciál a jsou přirozenými centry sítě sídel venkovského typu. Místní krajina je intenzivně zemědělsky využívána, s převahou orné půdy a zelení podél cest a vodních velkých toků (Labe). Druhá část území MAS se skládá ze správního území 9 obcí. Tyto obce leží v jižní části okresu Mladá Boleslav, v poměrně těsném sousedství s prostorem bývalého vojenského prostoru Milovice – Mladá. Tento fakt v budoucnosti bezesporu významně a všestranně ovlivní jeho rozvoj. Směrem severním cca 20 km vzdálené okresní město Mladá Boleslav je pro obyvatele mikroregionu správním, obchodním a kulturním centrem.⁵⁵

Obrázek 2: Území MAS Svatojiřský les

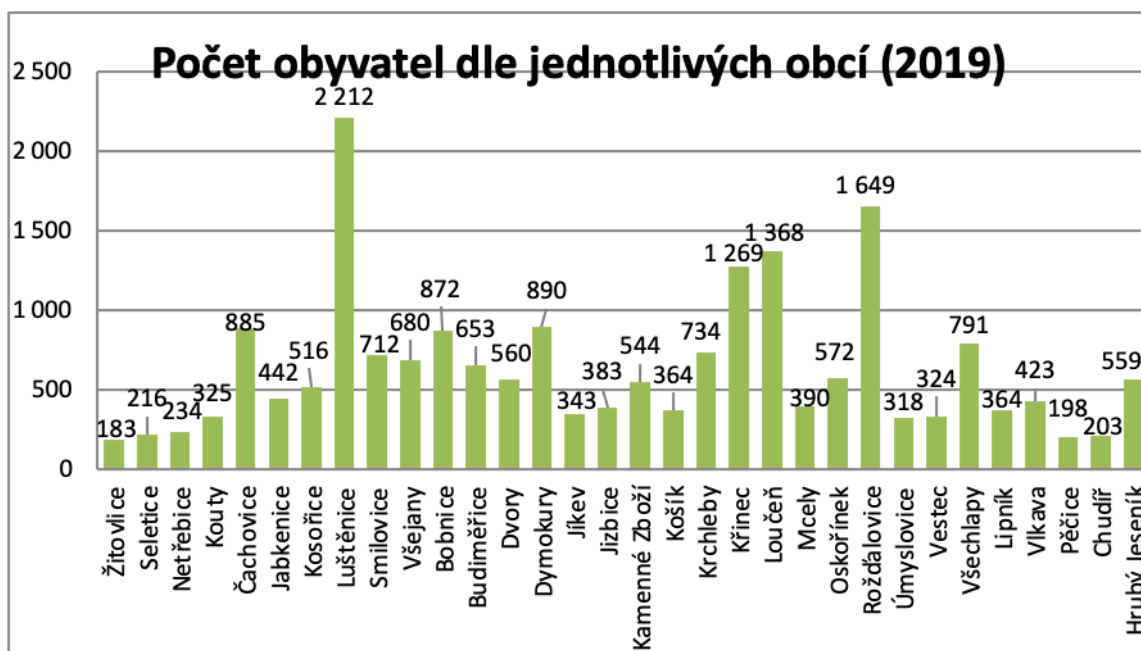
Zdroj: SCLLD MAS Svatojiřský les (online)

Na území MAS Svatojiřský les se nachází pouze 1 obec se statusem města (Rožďalovice), 2 obce mají status městys (Loučeň, Křinec). Města jako Nymburk a Mladá Boleslav ovlivňují rozložení a zaměstnanost obyvatel, ale na území MAS se nenachází. Místní

⁵⁵ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 16. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

partnerství je složeno 32 obcemi, z toho 15 obcí (46,87 %) tvoří obce, které jsou pod 500 obyvatel. Procentuální zastoupení těchto obcí je výrazně vyšší, než je území celé ČR i v porovnání Středočeského kraje. Největší obcí je obec Luštěnice (2 212 obyvatel), která je jedinou obcí nad 2 tis. obyvatel. Druhou obcí s největším počtem obyvatel je město Rožďalovice (1 649 obyvatel), dále jsou to městys Loučeň (1 368 obyvatel) a městys Křinec (1 269 obyvatel). Nejmenší obcí je obec Žitovlice s počtem obyvatel 183.

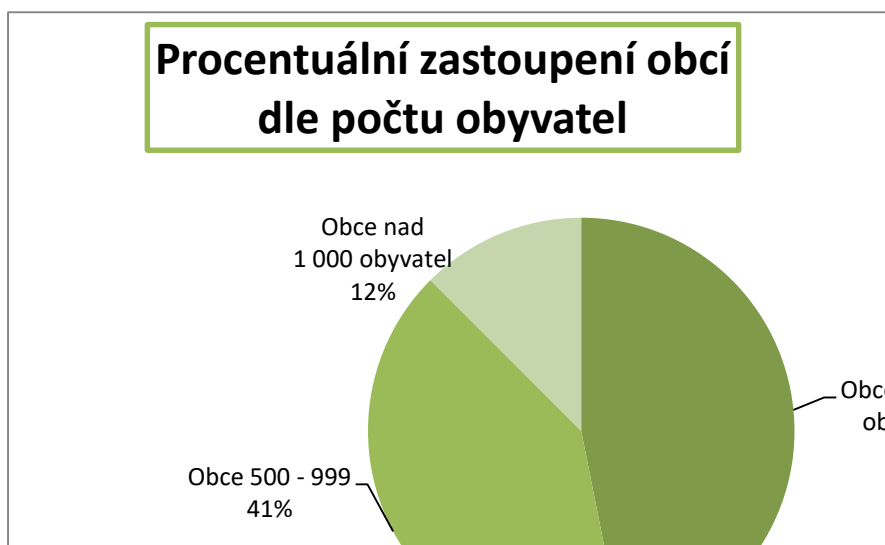
Graf 1: Počet obyvatel dle jednotlivých obcí

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁵⁶

⁵⁶ Český statistický úřad – data pro MAS. *Data podle obcí s číselníky MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Graf 2: Procentuální zastoupení obcí v MAS (dle počtu obyvatel)

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁵⁷

Středočeský kraj patří s hustotou zalidnění 103,9 obyvatel na 1 km² k oblastem s nižší hustotou zalidnění než je celorepublikový průměr. Území MAS Svatojiřský les má průměrnou hustotu zalidnění 63,5 obyvatel na 1 km², hustota zalidnění na území místní akční skupiny patří k dlouhodobě menším např. ve srovnání dalšími okresy (Mladá Boleslav, Nymburk), Středočeským krajem a Českou republikou.⁵⁸

Graf 3: Vývoj hustoty zalidnění v letech 2014 – 2020

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování

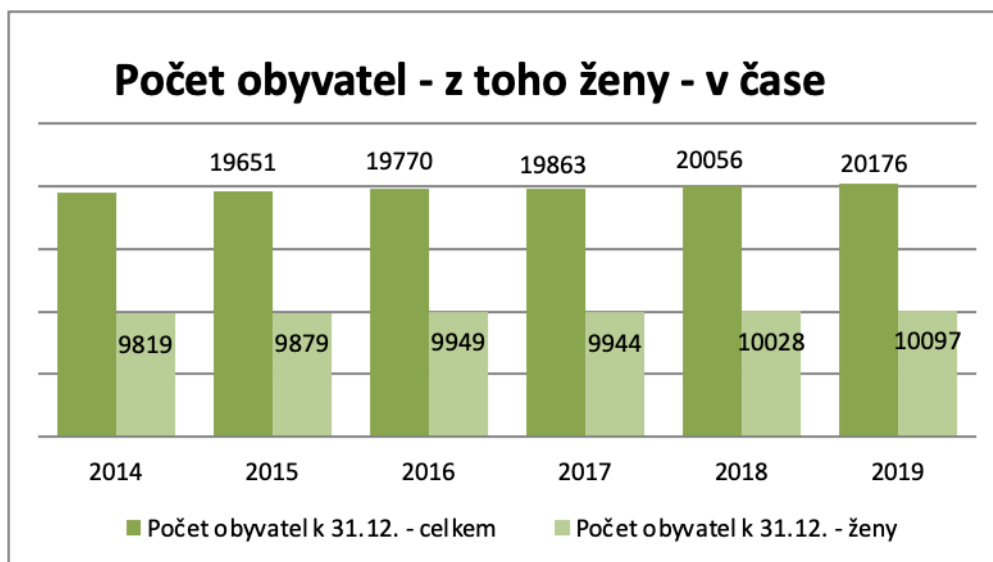
⁵⁷ Český statistický úřad – data pro MAS. *Data podle obcí s číselníky MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

⁵⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

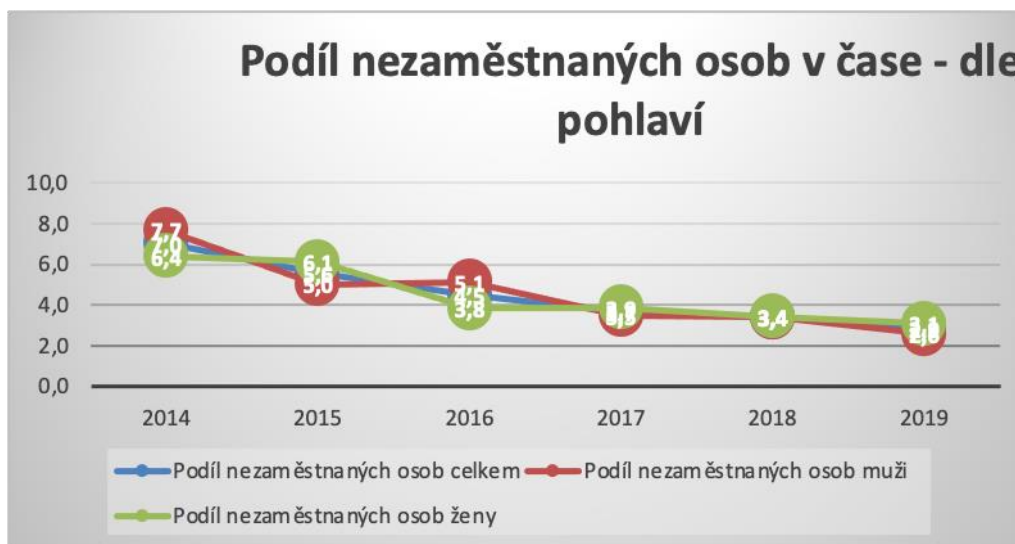
V posledních letech dochází k nárůstu počtu obyvatel, jak nám ukazuje následující graf. Je to dáno polohou blízkostí hlavnímu městu a Mladé Boleslavi a dojížděnkou za prací. Dalším faktorem, který přispívá k populačnímu růstu regionu je proces desurbanizace.

Graf 4: Počet obyvatel (2014 – 2019), z toho počet žen

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁵⁹

Graf 5: Podíl nezaměstnaných osob v čase (dle pohlaví)

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁶⁰

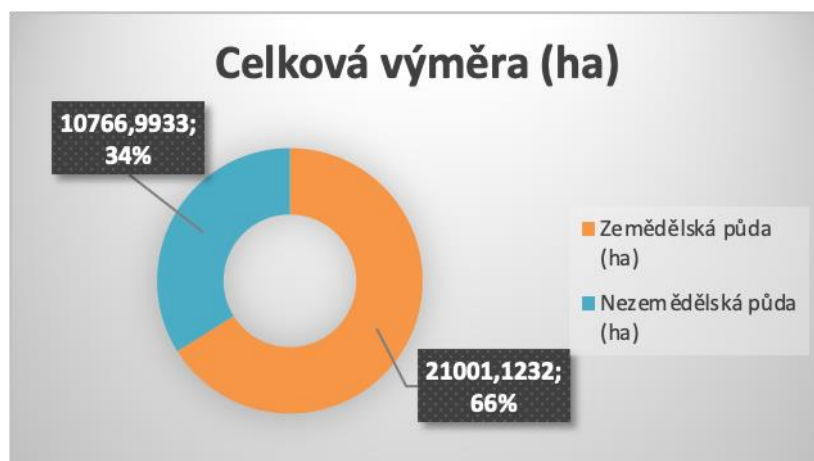
⁵⁹ Český statistický úřad – data pro MAS. *Data podle obcí s číselníky MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

⁶⁰ tamtéž

MAS Svatojiřský les je zemědělsky intenzivně obdělávaná krajina, hodně využívána a zaměřena na intenzivní způsob zemědělství a velké zaměření na úrodnost půdy, ale v kontaktu s mohutnými lesními masivy (viz grafy níže) bývalého vojenského prostoru na západě a jabkenickým polesím na jihovýchodě a s Evropsky významnými lokalitami na severu (Rožďalovicko). Významnou terénní dominantou jsou údolí potoků Vlkavy (Doubravky) a Stružského potoka s oběma rybníky – Vlkavákem a Polním rybníkem. Dominantou regionálního významu v území jsou bezpochyby mohutné lesní masivy s regionálním biocentrem.⁶¹

Graf 6: Celková výměra – podíl zemědělské a nezemědělské půdy

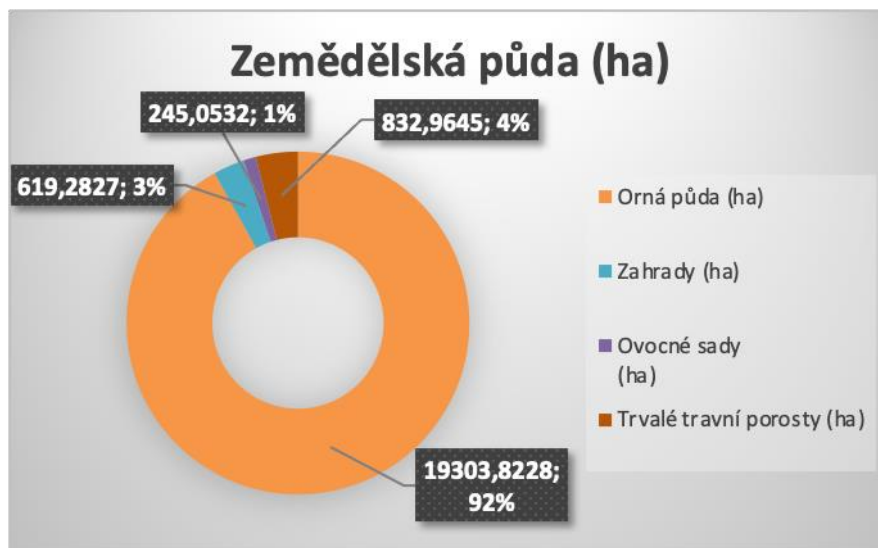

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁶²

⁶¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 16. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

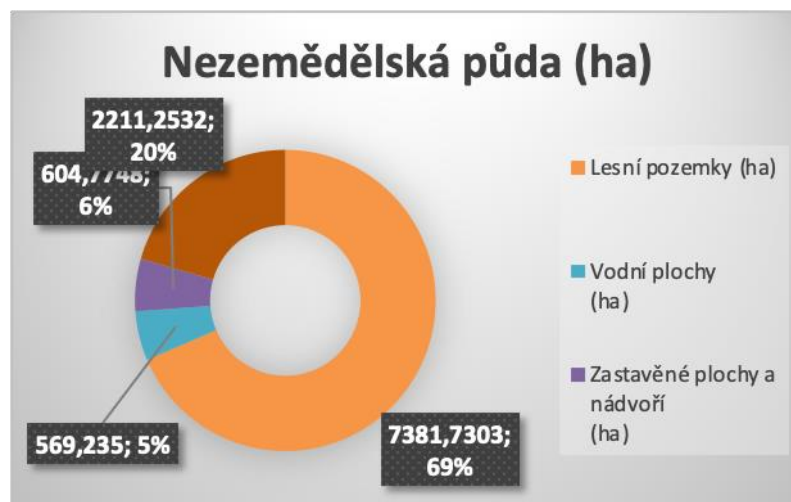
⁶² Český statistický úřad – data pro MAS. *Data podle obcí s číselníky MAS*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Graf 7: Rozložení zemědělské půdy

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁶³

Graf 8: Rozložení nezemědělské půdy

Zdroj: ČSÚ – data pro MAS, vlastní zpracování⁶⁴

⁶³ tamtéž

⁶⁴ tamtéž

Tabulka 5: Chráněná území MAS Svatojiřský les

Název	Typ
Čtvrtě	Národní přírodní rezervace
Chotuc	Národní přírodní památka
Rožďalovické rybníky	Ptačí oblast
Dymokursko	Evropsky významná lokalita
Loučeň - hotel Jívák	Evropsky významná lokalita
Loučeňské rybníčky	Evropsky významná lokalita
Čtvrtě	Evropsky významná lokalita
Milovice - Mladá	Evropsky významná lokalita
Pěnovce u rybníka Lutovnik	Evropsky významná lokalita

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK), vlastní zpracování⁶⁵

V rámci území Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. můžeme vydefinovat některé společné charakteristiky vystihující region MAS. Lze pojmenovat shodné charakteristiky území, současně i zvláštnosti, které území MAS odlišují od jiných, především těch sousedských MAS.

Shodné základní charakteristiky daného území můžeme definovat takto:

- společné kulturní dědictví dané působením šlechtické rodiny Taxisů
- v rámci MAS Svatojiřský les nedominuje žádné velké sídlo, tj. obec s více jak 2 000 obyvateli
- velikost jednotlivých obcí je relativně vyrovnaná (co do počtu obyvatel), chybí dominance, větší sídlo/město
- velké dopravní tepny procházející územím (spojnice Kolín – Nymburk – Mladá Boleslav)
- nárůst počtu trvale žijících obyvatel ve většině obcí území MAS (nicméně funguje jako „noclehárna“)
- relativně čisté životní prostředí, způsobené mimo jiné i dřívější izolací bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice - Mladá
- velké území zakrývají lesní porosty a lesní komplexy, Evropsky významné lokality

⁶⁵ Agentura ochrany a přírody a krajiny. *Ochrana přírody – okres Nymburk*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/284/035178.pdf?seek=1250676860>

- zemědělský region a dlouhodobá tradice zemědělství (tradičního)
- velký potenciál pro aktivní a šetrný cestovní ruch, agroturistiku
- velká koncentrace pracovních příležitostí v spádových centrech (Nymburk, Mladá Boleslav), která jsou ale mimo území MAS
- na území MAS nízká míra nezaměstnanosti

Shrnutí předchozí kapitoly jako splnění územní působnosti

Z analýzy a uvedených charakteristik je možné konstatovat, že území MAS Svatojiřský les z.s. vyhovuje územním kritériím nutné pro její založení stanovená EU. Celkový počet obyvatel území MAS s 20 176 je pod hranicí 100 tisíc a největší obec (Luštěnice) má pod 25 000 tisíc obyvatel. Území působnosti MAS je celistvé, netvoří žádné izolované územní celky (kritérium: územní působnost MAS má počet obyvatel od 10 tis. do 100 tis. obyvatel a nezahrnuje města s více než 25 tis. obyvateli). Při rozloze 316,69 km² uvedeném počtu obyvatel hustota zalidnění činí 63,5 ob./km², zatímco celorepublikový průměr je 133 obyv./km². Jedná se tedy o výhradně venkovské území. Území zaujímá spojitý prostor se společnými charakteristikami území, kde obyvatelé mají společnou tradici, kulturu a také problémy. Žádná část území MAS není součástí jiné MAS a tím splňuje kritérium, že se jednotlivá území nepřekrývají. Důležité je využít vnitřní potenciál všech obcí MAS Svatojiřský les, neboť jedním z principů metody LEADER je rozvoj celého uceleného území a jeho společenství.

4.2 MAS Svatojiřský les jako instituce

Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. provádí činnost formou zapsaného spolku, který sdružuje partnery veřejné, soukromé a neziskové sféry, sídlo společnosti se nachází v obci Loučeň. Území MAS je tvořeno správními obvody 32 obcí v programovém období 2014 - 2020, které jsou buď členem dobrovolného svazku obcí Region Taxis Bohemia nebo jsou členy přímo členy MAS. Na základě vedených rozhovorů, konkrétně s předsedkyní MAS, *v rámci přípravy standardizace na nové programové období 2021 – 2027 k MAS přistoupily další 3 obce: obec Chleby, Žerčice a Čilec a tím se rozšíří územní působnost MAS. Zároveň při poslední konané VH MAS (k datu 2. 6. 2020) vstoupili do MAS další noví členové. Jednalo se o Mateřskou školu Vlkava (okres Mladá Boleslav) a další 3 neziskové organizace Nadační fond Jendy Rajmana, SH ČMS – Sbor*

dobrovolných hasičů Hrubý Jeseník a Spolek Budil. Celkový počet partnerů MAS je tedy v současné chvíli 50 (k datu 23. 9. 2020, kdy byla podána Žádost o kontrolu dodržování standardů MAS).

Podmínky členství jsou ukotveny ve Stanovách MAS Svatojiřský les, z.s., které stanovují, že členem MAS mohou být fyzické a právnické osoby s trvalým pobytem, sídlem nebo provozovnou na území Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. V případě, že nesplňuje výše zmíněná kritéria, musí alespoň prokazatelně na území MAS působit. O členství daného subjektu rozhoduje a hlasuje valná hromada, která dbá, aby složení respektovalo kritérium rovnosti podílu jednotlivých zájmových skupin v členské základně. MAS usiluje o vyrovnanost v členské základně mezi veřejnou správou, neziskovými organizacemi a podnikatelskými subjekty.⁶⁶

MAS Svatojiřský les je otevřeným partnerstvím (kritérium dle Standardizace: všechny podmínky pro přistoupení partnerů vč. práv a povinností partnera jsou uvedeny ve stanovách nebo zakládací listině či statutu a jsou zveřejněny na internetových stránkách). MAS Svatojiřský les má přesně stanoveno ve Stanovách spolku, jak a za jakých podmínek může vstoupit do spolku nový člen. Stanovy jsou zveřejněny na webových stránkách spolku stejně jako podmínky pro vstoupení nového člena do MAS.⁶⁷

Orgány MAS

Valná hromada

Nejvyšším orgánem zapsaného spolku MAS Svatojiřský les je valná hromada, kterou tvoří jednotliví členové MAS. K datu 23. 9. 2020, kdy byla podána Žádost o kontrolu dodržování standardů MAS pro programové období 2021 – 2027, bylo v rámci MAS zapsáno 50 subjektů. Všichni členové působí na území MAS, mají zde bydliště, nebo sídlo či provozovnu. Valnou hromadu tvoří všichni členové spolku, přičemž veřejný sektor ani žádná z definovaných zájmových skupin soukromého a neziskového sektoru nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv (viz následující tabulka). Valnou hromadu svolává řídicí orgán MAS (v případě MAS Svatojiřský les se jedná o řídicí výbor) minimálně jednou

---

⁶⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

⁶⁷ Stanovy MAS (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2233

ročně. Za úkoly valné hromady dle Stanov patří např.: rozhoduje o přijetí a změnách spolku, nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD, kterou také schvaluje, dále projednává a schvaluje rozpočet, výši členských příspěvků, ustanovuje povinné orgány MAS, volí a odvolává jejich členy, působí také jako zakladatel a odvolatel jiných orgánů spolku, schvaluje nové členy MAS.

Tabulka 6: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členské základny v programovém období 2014 – 2020

Název sektoru	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný sektor	11	26
Soukromý sektor	31	74

Název zájmové skupiny	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný správa	11	26
Zemědělci	5	12
Hasiči	4	10
Myslivci	2	5
Sportovci	11	26
Cestovní ruch	3	7
Ostatní	6	14
Celkem	42	100 %

Jak ukazuje následující tabulka č. 7, členská základna a poměr zájmových skupin se nezměnila i pro následující programové období 2021 – 2027.

Tabulka 7: Změny ve veřejném sektoru, soukromém sektoru a zájmových skupinách pro programové období 2021-2027

Název zájmové skupiny	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný správa/sektor	13	26
Zemědělské podnikání a lesnictví	5	10
Hasiči	5	10
Myslivci, rybáři, včelaři, chovatelé	2	4
Sport	10	20
Cestovní ruch	5	10
Ostatní	10	20
Celkem	50	100 %

Dle výše uvedených tabulek můžeme říci, že v rámci MAS Svatojiřský les existuje partnerství veřejného a soukromého sektoru. Z tabulky lze vyčíst, že veřejný sektor nepřevyšuje více jak 49 % hlasovacích práv případně ani jiná z definovaných zájmových skupin (můžeme konstatovat i při srovnání obou programových období). V programovém období 2021 – 2027 má nejvíce členů MAS z oblasti veřejné správy/sektoru, které činí 26 (celkem 13 subjektů). MAS Svatojiřský les tedy splňuje danou podmínku standardizace tzv. s rezervou. Touto podmínkou je myšleno to, že na rozhodovací úrovni nesmí veřejné orgány představovat více než 49 % hlasovacích práv. Tato podmínka byla splněna i v o programovém období 2014 – 2020.

Řídící výbor

V rámci MAS Svatojiřský les je statutárním a rozhodovacím orgánem spolku jmenován 5 členný řídicí výbor, který za svou činnost odpovídá valné hromadě. Členové rozhodovacího orgánu musí být voleni z řad členů spolku na dvouleté období. I zde platí podmínka, že žádná ze zájmových skupin ani veřejný sektor nemůže přesáhnout více než 49 % hlasovacích práv. Řídící výbor řídí činnost spolku v období mezi zasedáními valné hromady. Mezi úkoly a činnosti řídicího výboru např. patří: koordinace činnosti MAS, sestavuje návrh rozpočtu, účetní uzávěrku a výroční zprávu, zajišťuje účetnictví a archivaci dokumentů, je zodpovědný za implementaci a realizaci rozvojové strategie MAS, projektů a aktivit spolku vč. její evaluace, spolupracuje s tuzemskými i zahraničními subjekty. Setkávání ŘV je poměrně časté, minimálně 5 x/rok. Statutárním zástupcem MAS Svatojiřský les je předseda řídicího výboru.

Tabulka 8: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členů řídicího výboru v programovém období 2014 – 2020

Název sektoru	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný sektor	1	20
Soukromý sektor	4	80

Název sektoru	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný sektor	1	20
Hasiči	2	40
Sportovci	2	40
Celkem	5	100

Kontrolní orgán – revizní komise

Kontrolním orgánem MAS je tzv. revizní komise o 3 členech. Dle uvedených stanov MAS Svatojiřský les nemůže být člen jiného orgánu případně zaměstnanec MAS. Revizní komise kontroluje nad činností MAS, zdali činnost MAS je v souladu se všemi povinnými dokumenty – stanovy spolku, právní předpisy, povinná pravidla a metodické pokyny SCLLD a standardy MAS. Do působnosti revizní komise dále např. patří: kontrola hospodaření, účelné vynakládání prostředků a ochrany majetku ve vlastnictví spolku aj.

Výběrová komise

Výběrovým orgánem spolku je výběrová komise, kterou určuje valná hromada na jednoleté období. Ta zároveň může určit, zdali bude výběrová komise pro jednotlivé operační programy a kolik bude mít členů. Výběrová komise posuzuje v souladu s pravidly příslušného operačního programu jednotlivé přijaté projekty a určuje pořadí, v jakém jsou projekty doporučovány k rozhodnutí řídicího výboru, podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategie MAS. Jedná se o předvýběr projektů na základě objektivních kritérií. Veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv, jak dokládá tabulka níže.

Tabulka 9: Poměr veřejného sektoru, soukromého sektoru a zájmových skupin členů výběrové komise v programovém období 2014 - 2020

Název sektoru	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejný sektor	2	28,58
Soukromý sektor	5	71,43

Název sektoru	Počet subjektů	Počet subjektů (v %)
Veřejná správa	2	28,58
Zemědělci	2	28,58
Cestovní ruch	1	14,29
Sportovci	2	28,58
Celkem	7	100

4.3 Vznik a historie MAS Svatojiřský les

Vznik MAS Svatojiřský les je důsledkem vývoje, který lze datovat od vzniku dobrovolných svazků obcí Svatojiřský les, Mladá a Chotuc. Nejednalo se pouze o iniciativu aktivních subjektů, ale i o vnější faktory. Tím se podpořil proces nastartování pozitivních změn v území. Jedná se o systematicky zaváděnou podporu rozvoje venkova (jako např. Program rozvoje a obnovy venkova, předvstupní programy EU). Částečně přirozeně, částečně pod vlivem nově zaváděných nástrojů docházelo v té době k zakládání sítí formální i neformální spolupráce mezi aktéry rozvoje venkova, z oblasti samospráv a byla zahájena příprava i realizace společných rozvojových projektů. Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. vznikla v březnu 2006 na území tří sousedních výše zmíněných dobrovolných svazků obcí. Zakládajícími členy byly: DSO Svatojiřský les, mikroregion Mladá, DSO Chotuc, AGRO, družstvo služeb Luštěnice, AGROMA - JÍKEV, s.r.o., AGRI Loučeň, a.s., Loučeň, a.s., Lovecký hotel Jívák a Tělocvičná jednota Sokol Loučeň. V červnu 2006 přistoupilo dalších osm členů.⁶⁸

Jak uvádí předsedkyně MAS: „K založení došlo jednak v důsledku poznání limitů, které v oblasti rozvoje územní mají svazky obcí, tj. především jednostranná orientace na problematiku veřejné správy a jednak v důsledku zkušeností, které vznikly při realizaci projektu zaměřeného na marketingovou podporu cestovního ruchu v území. Úspěch jeho realizace byl podmíněn úzkou spoluprací mezi obcemi, podnikateli a neziskovými organizacemi, které v území působí. V rámci této zkušenosti si zakladatelé vzniku MAS uvědomili, že principy jako partnerství a spolupráce přináší území velmi dobré synergické efekty, které při realizaci jednotlivých projektů nikdy nelze dosáhnout. Rozvoj jakéhokoliv území je udržitelnější a efektivnější, čím více spolu jednotliví partneři, kteří tento celek tvoří a žijí v něm, spolupracují a každý přináší svou výhodu do společenství.“

Místní akční skupina byla proto založena jako společenství pro trvale udržitelný rozvoj svého území. Jejím prvním úkolem bylo na základě metod komunitního plánování a participačních metod stanovit rozvojovou strategii, nicméně nutno podotknout, že

---

⁶⁸ Výroční zpráva za rok 2007 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

východními dokumenty zde byly především již dříve zpracované integrované rozvojové studie 3 dobrovolných svazků obcí, zde to byl Svatojiřský les, Chotuc a Mladá. Z těchto již napsaných strategií se hledala protínající resp. společná témata, ze kterých se určily strategické směry a cíle. K jejich dosažení byl v roce 2007 zpracován záměr místní akční skupiny pro program LEADER ČR.⁶⁹

4.4 Analýza činnosti a aktivit MAS Svatojiřský les

V průběhu strukturovaného rozhovoru zajímalo autorku, jakou formou a jakými dalšími rozvojovými aktivitami a činnostmi se MAS zabývá, zdali se jedná pouze o přerozdělování finančních prostředků v rámci integrované strategie SCLLD. Jak vyplývá ze stanov, hlavní osou činností je tvorba, realizace a implementace SCLLD, ale zároveň její evaluace. Nicméně v průběhu strukturovaného rozhovoru vyplynulo, že MAS pořádá řadu návazných aktivit, které jsou nad rámec přerozdělování finančních prostředků z EU fondů. Velkou součástí práce je sdílení zkušeností s ostatními MAS, jak na národní úrovni, ale i s MAS ze zahraničí.

MAS Svatojiřský les provádí i další služby, zabývá se poradenstvím v oblasti čerpání dotací. Jde o oficiální poskytování dotačního poradenství především ve vztahu k obcím, spolkům a drobným podnikatelům v regionu. Poradenská činnost spočívá ve psaní projektů do krajských, národních i evropských dotačních titulů. U těch evropských, ale platí podmínka, že to nesmí být do výzev ostatních MAS, aby nedocházelo ke střetům zájmů.

Další velkou složkou činnosti MAS je propagace turistických zajímavostí z území MAS a pořádaných akcí konaných na území MAS prostřednictvím webových stránek, facebookového profilu MAS případně ve Zpravodaji. Dále MAS vydává vlastní propagační materiály např. S pohádkami do Svatojiřského lesa a cyklomapu Svatojiřský les. Jak uvedla předsedkyně MAS: „*V současné době MAS připravuje turistického průvodce pro území MAS. Příprava je trochu náročnější, protože jsou do jeho přípravy vtaženy i jednotlivé členské obce a organizace v oblasti cestovního ruchu. Ale i tato činnost je pro MAS důležitá, neboť propagace regionu je důležitou součástí naší práce.*“

---

⁶⁹ Výroční zpráva za rok 2007 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

MAS zajišťuje propagaci regionu i na různých akcích např. výstava Regiony v ČR v Lysé nad Labem nebo Země živitelka. Dále se pravidelně účastní setkání Krajské sítě MAS Středočeského kraje a Národní sítě MAS, LeaderFest nebo Konference venkov, kterou pořádá SPOV ČR ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov.

Dále je MAS pořadatel několika kulturních akcí v regionu. Pravidelnou každoroční akcí je celodenní Poznejte náš venkov, na které se prezentuje nejen činnost a aktivity MAS, ale i jednotliví členové (obce, spolky, zemědělci, lokální výrobci a aktivní občané). Akce vznikla právě na zvýšení povědomí o metodě LEADER/CLLD a činnosti MAS.

Autorka dále zjišťovala, jestli MAS využívá i další dotační zdroje než které jsou určeny na režijní náklady a chod MAS. Největším finančním zdrojem je OP Věda, výzkum a vzdělávání. MAS realizuje 2 Místní akční plány vzdělávání, jeden pro ORP Nymburk a druhý pro ORP Mladá Boleslav.

Místní akční plány vzdělávání jsou projekty zaměřené na podporu partnerství a spolupráce klíčových aktérů z oblasti vzdělávání v území, stanovuje priority a jednotlivá opatření k dosažení cílů vzdělávací politiky na základě definovaných místních potřeb, přínosů a provedenou analýzou z území. Projekty cílí na zvýšení kvality vzdělávání a podpory dětí a žáků z mateřských a základních škol, ale i podpora zájmového a neformálního vzdělávání. Do projektu jsou ale vztaženy i zřizovatelé škol, tedy obce, které jsou důležitou cílovou skupinou rovněž jako široká veřejnost (rodiče).

Jak uvádí předsedkyně MAS: *„MAS dlouhodobě pracuje se vzdělávacími institucemi a organizacemi v území, proto vidím v realizaci místních akčních plánů jako přirozenou a nedílnou součást našich aktivit. Proces komunitního projednávání a participace různých aktérů k jednomu stolu je součástí naší každodenní práce, proto vznik „MAPů“ nám byla od začátku blízka.“*

MAS využívá i synergického efektu, při realizaci projektů MAP: ⁷⁰

- propojení investičních a neinvestičních aktivit v rámci IROP
- projektové záměry naplánované v MAP synergicky spojit s výzvami MAS a dalšími lokálními záměry

---

⁷⁰ Autorka je členem realizačního týmu MAP Nymburk a Mladá Boleslav

- aktualizace integrovaných strategií rozvoje území (SCLLD) ve vazbě na aktuální potřeby
- zpřístupnění dalších zdrojů financování (především projekty zjednodušeného vykazování tzv. šablon)

Další činností MAS je právě animační činnost vzdělávacích zařízení (škol a školských zařízení) s čerpáním tzv. šablon (projektů zjednodušeného vykazování v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání). Školy je mohou využít k podpoře svých neinvestičních aktivit nebo na personální podporu ve školách (na mzdy pro školní asistenty, chůvy, speciální pedagogy aj.). Tato metodická a konzultační pomoc pro školy a školská zařízení má podobu informačních, propagačních a školicích akcí dle lokálních potřeb a zájmu. Tuto animační činnost pro školy poskytuje MAS zdarma, neboť na ní čerpá finance z dotačního titulu IROP – Zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS v rámci SC 4.2. Přidaná hodnota této spolupráce spočívá v efektivním řešení společných potřeb v linii MAS vs. oblast vzdělávání (školy a školské zařízení).

Tabulka 10: Příklady zrealizovaných projektů za posledních 5 let

Název projektu	Zaměření projektu	Titul/finanční částka
Poznejte náš venkov 2019, 2018, 2017, 2016, 2015	Celodenní akce v rámci propagace metody LEADER	Středočeský kraj – Fond hejtmana/50 000 Kč
Pořízení stanu pro akce v území 2019	Pořízení mobiliáře pro akce konané na území MAS	Nadace ČEZ/20 000 Kč
Exkurze starostů 2019	Výměna zkušeností s dalšími MAS (MAS Sedlačansko)	Celostátní síť pro venkov/ 50 000 Kč
Pořízení setů k posezení 2016	Pořízení mobiliáře pro akce konané na území MAS	Nadace ČEZ/40 000 Kč
Linking Up for Rural Development	Výměna zkušeností v přípravě rozvojových strategií	Visegradský fond/100 000 Kč
Místní akční plán vzdělávání v ORP Mladá Boleslav (2016-2018)	Podpora kvalitního vzdělávání v ORP Mladá Boleslav	OP VVV/ 3 800 000 Kč
Místní akční plán vzdělávání v ORP Nymburk (2016-2018)	Podpora kvalitního vzdělávání v ORP Nymburk	OP VVV/ 5 700 000 Kč
MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů	Spolupráce obcí a zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	OP LZZ/220 000 Kč
Zvýšení digitální gramotnosti podnikatelů z území MAS	Vzdělávací kurzy	Středočeský kraj/95 000 Kč

Zdroj: Výroční zprávy za rok 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, vlastní zpracování⁷¹

⁷¹ Výroční zprávy za jednotlivé roky 2019, 2018, 2017, 2016, 2015. 2007 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/vyrocní-zpravy/ds-1025/p1=1147>

4.5 MAS Svatojiřský les v jednotlivých programových obdobích

4.5.1 MAS a LEADER ČR

Strategie „Poklad Polabí“ byla úspěšně podána na MZe na projektové záměry v souladu programu LEADER ČR a MAS získala dotaci ve výši 2,5 mil. Kč, z toho 10 % na činnost MAS. Limit dotací na přijaté projekty celkem 2 250 000 Kč. Po vyhlášení výzvy na území MAS bylo přihlášeno 7 projektů, z toho 2 projekty byly vyřazeny výběrovou komisí. Výběrová komise ohodnotila jednotlivé projekty, jejich výběr a hodnocení schválil programový výbor MAS a výběr projektů byl zveřejněn na veřejné valné hromadě.

Tabulka 11: Seznam vybraných projektů v rámci programu LEADER ČR⁷²

Pořadí	Žadatel	Název projektu	Schválená dotace (Kč)
1	Agrodružstvo Luštěnice	Teplo pro region	929 000
2	Obec Čachovice	Nákup MULTICAR M25 sklápěč	120 000
3	Obec Seletice	Společenská klubovna Dobrovolných hasičů	400 000
4	Obec Budiměřice	Výstavba osvětlení a rozhlasu Budiměřice	225 000
5	Sokol Struhy	Přístavba šaten a WC	576 000
Celkem			2 250 000

Zdroj: Výroční zpráva za rok 2007, vlastní zpracování

4.5.2 MAS v programovém období 2007 – 2013

MAS Svatojiřský les byla jednou z celkového počtu 112 MAS, která získala podporu v rámci PRV na období 2007–2013, MAS byla vybrána v druhé vlně v roce 2009. Realizace místní rozvojové strategie a Místní akční skupina jsou hlavními opatřeními osy PRV osa IV (LEADER). Zpracovávání Strategického plánu LEADER (SPL) pro území MAS Svatojiřský les probíhal od roku 2008 v těsné součinnosti členů MAS, aktivní

⁷² Výroční zpráva za rok 2007 (pdf). [online]. [cit. 12. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/vyrocní-zpravy/ds-1025/p1=1147>

veřejnosti, ale i externích odborníků. Při zpracování SPL byla využívána komunitní metoda, díky které se dařilo zapojovat členy i nečleny MAS (z nichž někteří se později staly členy) a sbírat jejich podněty a náměty pro analýzu, návrhovou i implementační část strategie. Nejvýznamnějším milníkem při zpracování SPL se přitom stala rozsáhlá analýza a šetření ve všech obcích v území MAS spojené s řízenými rozhovory se zástupci veřejné správy (většinou starosty obcí), s jednatelem významných podnikatelských subjektů a s předsedy neziskových organizací, které v území působí a operativními anketami mezi náhodně oslovenými obyvateli. Celkem se tak jednalo o šetření ve všech 25 obcích území MAS a rozhovory s více než 100 zástupci veřejného i soukromého sektoru. Druhým nejvýznamnějším milníkem pak bylo zhodnocení (ex-post evaluace) realizovaného programu LEADER ČR 2007. Toto zhodnocení proběhlo na úrovni všech rozhodovacích orgánů MAS, tedy programového výboru a výběrové komise, a dále pak podpořených příjemců.⁷³

Analyzované problémy – věcné i metodické – se pro celý pracovní tým místní akční skupiny staly východiskem pro stanovení svých priorit a cílů, které by měly být v rámci realizace SPL dosaženy. Zatímco věcné problémy území jsou řešeny prostřednictvím zaměření jednotlivých fichí (tedy opatření k naplnění priorit), problémy metodické jsou v rámci SPL řešeny pomocí nastavení pravidel pro realizaci SPL a současně pomocí nastavení preferenčních kritérií pro výběr projektů. Globálním cílem SPL je: *„Dohledat a efektivně využít „poklad“ v Svatojiřském lese za účelem udržitelného rozvoje našeho venkovského tak, aby místním obyvatelům poskytovalo kvalitní a konkurenceschopné podmínky pro život.“*

---

⁷³ Strategický plán LEADER Poklad Taxisů dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=1748

Stručný popis opatření (fichí):

Fiche 1 - Konkurenceschopnost zemědělství
Podpora výkonnosti zemědělských subjektů prostřednictvím aktivit zaměřených na investice do zemědělských staveb a technologií (rekonstrukce staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch.
Fiche 2 - Konkurenceschopnost mikropodniků
Podpora na zakládání nových mikropodniků nebo na rozvoj mikropodniků v podnikatelských činnostech.
Fiche 3 - Konkurenceschopnost v oblasti cestovního ruchu
Podpora zejména na rekonstrukce nebo výstavbu malokapacitních ubytovacích a stravovacích zařízení, půjčoven sportovního vybavení a objektů a ploch pro sportovně rekreační vyžití.
Fiche 4 - Infrastruktura pro školství
Zaměření na vytváření a zlepšování materiálních podmínek pro vzdělávání cílových skupin, na vytváření lepších materiálních a prostorových podmínek pro předškolní výchovu zajišťovanou jak existujícími mateřskými školami, tak i vznikajícími a rozvíjejícími se mateřskými centry.
Fiche 5 – Podmínky pro volný čas
Zaměření na zlepšení podmínek pro trávení volného času obyvatel zaměřeného na aktivity v oblasti kultury, sportu, rekreace a činností místních spolků a zájmových organizací, které budou posilovat sociální vztahy mezi obyvateli.
Fiche 6 – Infrastruktura do veřejné správy
Vytváření a zlepšování materiálně technických a prostorových podmínek pro služby veřejné správy, činnost kulturních zařízení, knihoven a pro poskytování sociálních služeb nebo pro zdravotní péči.
Fiche 7 – Podmínky pro kultivaci životního prostředí v obcích
Zlepšování vzhledu obcí prostřednictvím úprav veřejných prostranství a jejich využitím pro vytvoření zázemí pro společenské, kulturní, spolkové, environmentální a spolkové aktivity, vznik veřejnosti otevřených dětských hřišť, plochy pro konání kulturních nebo obchodních akcí apod.
Fiche 8 – Vodohospodářská infrastruktura
Zaměření na modernizaci nebo na rozšiřování infrastruktury pro zásobování obyvatel obcí vodou a na řešení problémů souvisejících s odpadními vodami.
Fiche 9 – Podmínky pro ochranu zdraví a majetku obyvatel území MAS
Investice do technických opatření vedoucí k zvyšování ochrany zdraví a majetku obyvatel měst a obcí v území MAS do přímých preventivních opatření například v rámci silniční dopravy.
Fiche 10 – Podmínky pro ochranu a rozvoj kulturního dědictví venkova
Investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využitím kulturního dědictví venkova.
Fiche 11 – Podmínky pro cestovní ruch
Projekty zaměřené na rekonstrukci nebo výstavbu rozhleden, pěších a lyžařských tras a stezek, vinařských stezek, hipposteze a dalších tematických stezek mimo území lesů.

Zdroj: Strategický plán LEADER „Poklad taxisů“, vlastní zpracování

Tabulka 12: Přehled čerpání dle jednotlivých fichí – podaných, schválených a proplacených žádostí

Fiche	Počet podaných žádostí	Požadovaná částka (v Kč)	Schválené žádosti	Finanční částka (v Kč)	Proplacené žádosti	Výše proplacených nákladů
1	22	8 628 832	10	3 891 058	8	3 924 609
2	8	3 794 744	5	1 424 988	4	1 002 761
3	0	0	0	0	0	0
4	26	8 846 875	12	3 541 864	12	4 169 098
5	66	18 240 504	31	9 216 408	31	9 056 649
6	21	8 033 616	10	3 772 462	8	1 700 795
7	23	6 724 119	8	3 271 947	8	4 696 481
8	1	259 912	1	259 912	1	259 912
9	36	17 343 540	13	5 019 020	13	4 696 481
10	11	3 118 521	8	2 601 473	8	1 773 107
11	1	155 970	1	155 970	1	155 970
Celkem	215	75 146 633	99	33 155 102	94	29 990 445

Zdroj: Ex post hodnocení Strategického plánu LEADER, vlastní zpracování⁷⁴

Můžeme zhodnotit, že nejvíce podporovanou oblast v rámci SPL představovala oblast „Podmínky pro volný čas“ (fiche 5), která svým zaměřením podporuje občanské vybavení a služby. Tato fiche vyčerpala téměř třetinu všech alokovaných prostředků (necelých 10 mil. Kč, 31 realizovaných projektů). Zaměření projektů bylo různé: jednalo se o rekonstrukce nebo budování hřišť, ploch pro volnočasové aktivity, rekonstrukce či modernizace kulturních domů či spolkových a společenských prostor. V rámci této fiche bylo podáno celkem 66 projektových žádostí (v požadované částce 18 240 504 Kč). To znamená, že mohl být vyhověno 47 % žadatelům. Další žádoucí fichí je 9 „Podmínky pro ochranu zdraví a majetku obyvatel území MAS“ - Investice do technických opatření

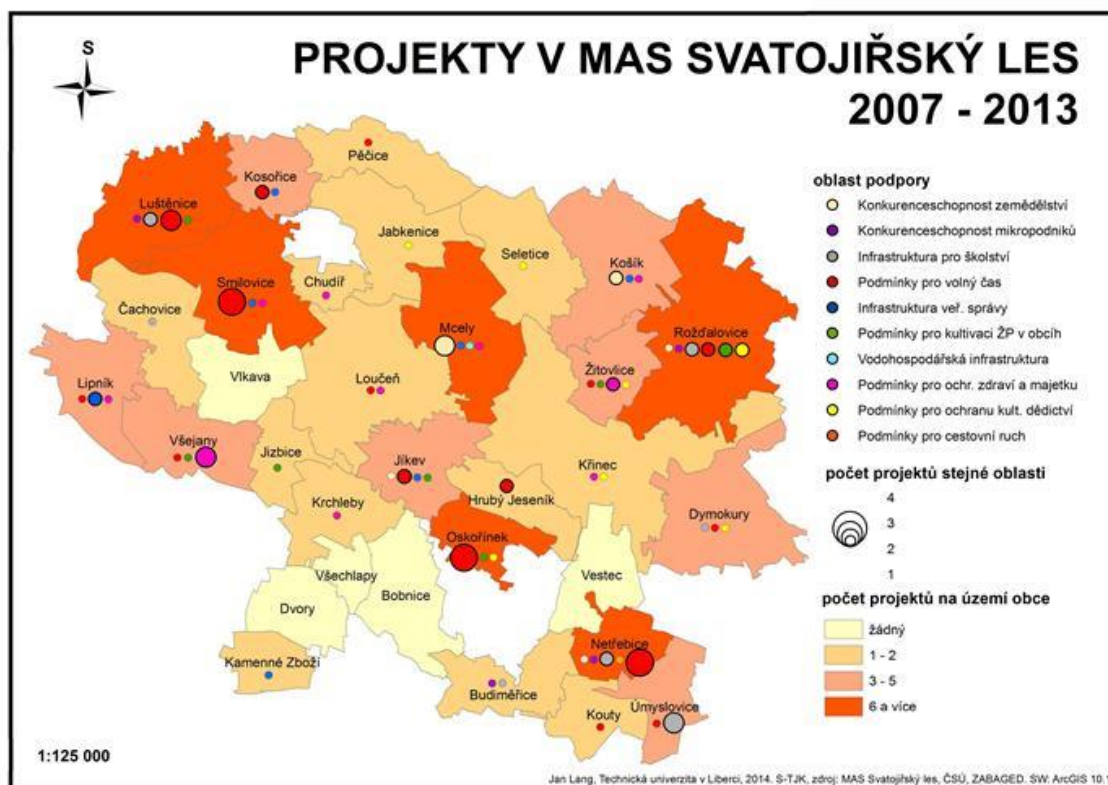
⁷⁴ Ex post hodnocení Strategického plánu LEADER online dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2191

vedoucí k zvyšování ochrany zdraví a majetku obyvatel měst a obcí v území MAS do přímých preventivních opatření například v rámci silniční dopravy. V rámci této fiche bylo podáno celkem 36 projektových žádostí, ale mohlo být vyhověno pouze 13 ve výši 4 696 481 Kč. Celkově vyhlásila MAS za programové období celkem 9 výzev: v roce 2009 (1x), v roce 2010 (1x), v roce 2011 (3x), v roce 2012 (2x) a v roce 2013 (2x).

Realizované projekty v obcích MAS Svatojiřský les

Mezi nejúspěšnější obce, co se týče objemu získaných dotací na projekty žadatelů, patřily město Rožďalovice a obec Luštěnice, největší co do počtu obyvatel na celém území MAS. V rámci území MAS jsou naopak obce, ve kterých se nerealizoval jediný projekt (Vlkava, Dvory, Všechlapy, Bobnice a Vestec).

Obrázek 3: Realizované projekty v obcích

Zdroj: Web MAS Svatojiřský les, z.s. ⁷⁵

⁷⁵ Strategický plán LEADER. 2007 (pdf). [online]. [cit. 12. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/prv-leader-2007-2013/ds-1007/p1=55>

Projekt spolupráce

Posledním opatřením, které dotváří osu IV. LEADER v Programu rozvoje venkova 2007-2013 je opatření Realizace projektů spolupráce. MAS podala žádost o projekt s dalšími 10 středočeskými MAS, který se týkal evaluace a mentoringu MAS pod zkratkou EVAM. Projekt se realizoval v roce 2015 a výstupem je Metodika evaluace a monitoringu strategie MAS.⁷⁶

Zhodnocení programového období 2007 – 2013 s ohledem na metodu LEADER

Základním principem metody LEADER je přístup „zdola nahoru“, což MAS tento princip dlouhodobě naplňuje. Při přípravě SPL bylo organizováno šetření, jehož součástí byla místní šetření v obcích spadající do území místní akční skupiny. Byly připraveny a realizovány řízené rozhovory s hlavními aktéry samospráv, významných neziskových organizací a podnikatelských subjektů. Na těchto pracích se podílel zaměstnanec MAS, ale i zástupce experta pro zpracování strategie (externě). Zaměstnanec MAS se zástupcem externí firmy navštívili všechny obce na území MAS a provedli průzkum potřeb – akce měla název „spanilá jízda“. Jak uvedla předsedkyně MAS: *„Výsledky těchto šetření a rozhovorů byli důležitým prvkem SPL, na základě kterých se sestavily potřeby a cíle pro rozvoj území.“*

Místní akční skupina Svatojiřský les je transparentní a otevřenou organizací a o své činnosti a průběhu SPL se snaží informovat širokou veřejnost prostřednictvím webu, Facebooku, ale i vydáváním zpravodaje. Dle evaluace Ex post hodnocení Strategického plánu LEADER více odvětvové přístupy v MAS jsou hodnoceny kladně. Mnoho zrealizovaných projektů byla bázi alespoň při samotné realizaci „podnikatel – nezisková organizace“, čímž je podporována spolupráce i na ostatních úrovních. Inovační přístupy byly u projektů MAS Svatojiřský les samozřejmě hodnoceny. Mnoho z nich tohoto preferenčního kritéria dosáhla, ale jen v rovině „inovace pouze pro předkladatele projektu“. Inovaci pro dané odvětví v ČR ani projekt, při kterém se jedná o vývoj zcela nového výrobku, v regionu nebyla. Do projektů spolupráce se MAS Svatojiřský les po

---

⁷⁶ Projekt EVAM – Evaluace a monitoringu strategie MAS(pdf). [online]. [cit. 12. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/prv-leader-2007-2013/ds-1007/p1=55>
dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2134

dlouhou dobu s ohledem na omezený počet zaměstnanců nezapojovala. MAS realizovala v období pouze jeden projekt spolupráce. Nicméně MAS byla zapojena do několika místních partnerství např. je členem sítí: Celostátní síť pro venkov, Národní síť MAS ČR, Centra regionálního rozvoje venkova S několika dalšími organizacemi spolupracovala, aniž by byli členem.

4.5.3 MAS v programovém období 2014 – 2020

Fungování a činnosti MAS vycházejí z principů metody LEADER, potažmo komunitně vedeného místního rozvoje. Nebylo tomu jinak i v období přípravy Strategie CLLD na současné programové období 2014 – 2020. Na principu „zdola nahoru“ byl proces plánování od té nejnižší úrovně tzn. do procesu tvorby strategie byla zahrnuta i místní komunita z území. V rámci přípravy Strategie probíhalo několik setkávání s širokou veřejností, byla vytvořena pracovní skupina pro tvorbu strategie, probíhalo několik dotazníkových šetření a sběr tzv. projektových karet (projektových záměrů) a vedeny byly také rozhovory klíčových aktérů z území. Na přípravu Strategie byl vytvořen expertní tým, který dohlížel na celý proces. Velkou zkušeností při přípravě Strategie byla určitě předchozí zkušenost s 2 programovými období (2007 – 2013 a LEADER ČR). Územní strategie je nastavena pro celkem 32 obcí v územní působnosti MAS Svatojiřský les dle standardizace a územní působnosti. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na 2014 – 2020 je nastavena ve 2 operačních programech: Integrovaný regionální operační program a Program rozvoje venkova. Na území MAS Svatojiřský les se nenachází chráněná krajinná oblast či národní park, tak nastavení Operačního programu Životní prostředí neumožnil MAS čerpat finanční prostředky. Ani další Operační program Zaměstnanost nebyl v rámci Strategie začleněn, neboť na území MAS je dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.⁷⁷

---

⁷⁷ MAS Svatojiřský les. Programové období 2014 – 2020. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/obdobi-2014-2020/ms-1690/p1=1690>

V rámci Strategie byly vydefinovány 4 strategické cíle: ⁷⁸

- *Děti a senioři, naše budoucnost a minulost*
- *Infrastruktura pro služby, dopravu a bydlení*
- *Podnikání a cestovní ruch, příležitost pro obyvatele, spokojenost pro návštěvníky*
- *Rozvoj regionu, servisní a koordinační role MAS*

Tabulka 13: Finanční alokace dle jednotlivých programů na období 2014 – 2020

Fond	Program	Příspěvek EU	Národní veřejné zdroje	Podpora (v Kč)
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)	Integrovaný regionální operační program	22 139 951,03	3 907 050,19	26 047 001,22
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)	Program rozvoje venkova	9 843 167,51	3 280 722,50	13 122 890,01
Celkem				39 169 891,23

Zdroj: vlastní zpracování

Finanční prostředky pro jednotlivé MAS v rámci PRV jsou vypočteny dle územní působnosti stanovené v průběhu procesu standardizace, ve které se dokládají územní souhlasy zapojených obcí. ⁷⁹

IROP stanovil na výpočet finančních prostředků předem nastavený algoritmus, který vystihuje a výši financí určuje zalidněnost území MAS. ⁸⁰

Příprava a schválení Strategie byl velmi dlouhý proces, ke schválení Strategie došlo až v roce 2017 a první výzvy MAS vyhlásila až v roce 2018. Programový rámec IROP má 4 opatření, tj. vzdělávání, doprava, jednotky požárních ochrany a sociální podnikání.

⁷⁸ Strategie SCLLD pro území MAS Svatojiřský les, z.s na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/dokumenty-strategie/ds-1085/p1=2148>

⁷⁹ Ministerstvo zemědělství. Program rozvoje venkova 2014 – 2020. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m19-podpora-mistniho-rozvoje-na-zaklade/stanoveni-alokace-pro-mistni-akcni.html>

⁸⁰ Metodické stanovisko ministryně pro místní rozvoj č. 1 k Metodickému pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 k integrovanému nástroji Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.akcr.cz/data_ak/15/d/KomunitneVedenyMRstanovisko.pdf

Programový rámec PRV má 3 fiche, tj. zemědělství, zpracování produktů a podnikání. Do roku 2020 má MAS u PRV vypsání 3 výzvy (v letech 2018, 2019, 2020) v rámci všech fichí. Můžeme vysledovat, že u první výzvy bylo přijato pouze 8 žádostí o dotaci, všechny byly schválené (v celkové výši 4 864 726,00 Kč požadované dotace, ač bylo původně alokováno téměř 10 mil. Kč). Ve druhé výzvě PRV bylo přijato celkem 26 žádostí o dotaci v celkové požadované výši téměř 11,5 mil. Kč.⁸¹

Zhodnocení programového období 2014 - 2020

V rámci výše uvedeného jde vysledovat, že došlo velkému zpoždění schválení územní Strategie, vzhledem k tomu, že MAS SCLLD připravovala již od roku 2013, ke schválení došlo až v roce 2017. Jak uvedla předsedkyně MAS: *„Vzhledem k tomu, že celý proces a metodika pro zpracování strategie byla špatně formulovaná, nejednoznačná a často i nesrozumitelná, MAS musela Strategii CLLD podat ke schválení dvakrát. Tím došlo k velkému zpoždění. Ale i ten celý proces hodnocení ze strany MMR byl zdlouhavý. MMR nebyla dostatečně připravena i po kapacitní stránce. Nám se při procesu schvalování SCLLD vyměnilo několik administrátorů. Také nebyly dodrženy termíny z jejich strany.“*

Dle Evaluační zprávy MAS, jako dobrou zkušeností hodnotí výměnu zkušeností s ostatními MAS. Jedná se o to, že nejednoznačnost, nedobré nastavení metodik a občas nevyzpytatelné konání řídicích orgánů zatěžuje velmi práci MAS, sdílení zkušeností a přenos dobré praxe je v tomto programovém období velmi důležitý a pro MAS a její práci velmi přínosný. Jako pozitivně hodnocená jsou právě pravidelná setkávání v rámci tzv. Krajské sítě MAS pro Středočeský kraj. Dále z evaluační zprávy vyplývá, že velmi špatně jsou nastaveny šablony (např. pro vypisování výzev, hodnotící kritéria aj.), které taktéž zatěžují práci. Aktualizace a neustálé změny metodiky jsou velmi časté. Jako zdlouhavé je i to, že řídicí orgán může změnit dokumenty, které byly již zaslané ke schválení, platí u obou hodnocených operačních programů, která MAS realizuje. Principem metody LEADER/CLLD je i animační činnost, která je dle zprávy též v rámci MAS dobře hodnocena. Dalším dobře hodnocenou oblastí je otevřená komunikace v rámci území s potenciálními žadateli a realizátory projektů, ať již v rámci přípravy projektů, tak i v procesu realizace. Z evaluační zprávy dále vyplývá, že jednotlivé cíle a opatření

---

⁸¹ MAS Svatojirský les. *PRV – jednotlivé výzvy*. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z <http://www.svatojirskyles-mas.cz/2-vyzva/ds-1098/p1=2708>

Strategie odpovídají aktuálním potřebám, nicméně neřeší všechny požadované problémy a nedostatky, které daná MAS má. Finanční alokace by byla potřeba v rámci jednotlivých OP být mnohem vyšší. Zároveň realizace Strategie je úzce zaměřená jen na některá témata, ale neřeší všechny identifikované problémy a nedostatky.⁸²

Toto tvrzení můžeme ještě opřít o výsledky z Analýzy absorpční kapacity MAS Svatojiřský les, která sice proběhla již v roce 2013, ale výsledek je velmi zajímavý. MAS v průběhu přípravy Strategie CLLD sesbírala přes 200 projektových záměrů s požadovanou finanční alokací téměř 914 mil. Kč. V rámci aktuálního programového období, ale byla přiznána částka pouze necelých 40 mil. Kč. Šetření probíhalo ve všech sektorových odvětvích MAS od neziskovek, obcí, podnikatelů až po školy a školská zařízení. Nejčastějšími prioritní oblastmi byly identifikovány: dopravní infrastruktura, cestovní ruch, občanská vybavenost (opravy obecních budov sloužících místním obyvatelům) a spolkový život. Nicméně tematická struktura projektových záměrů neodpovídá plánovaným možnostem programových rámců na období 2014 -2020.⁸³

V roce 2020 dochází ke změně programového rámce PRV - LEADER a rozšíření podpory o tzv. článek 20 (viz níže podporované oblasti).⁸⁴

Veřejná prostranství v obcích, mateřské a základní školy, hasičské zbrojnice, obchody pro obce, vybrané kulturní památky, kulturní a spolková zařízení včetně knihoven, stezky, muzea pro obce

V rámci realizace Strategie CLLD Svatojiřský les ale nedochází k rozšíření o článek 20 PRV, neboť finanční alokace na oblast PRV je již téměř vyčerpána. Na 4. výzvu MAS zbývá dočerpat cca kolem 800 tis. Kč (částku nelze ještě přesně vyčíslit, neboť dochází k propáčení u projektů z předešlých výzev).⁸⁵

---

⁸² MAS Svatojiřský les. *Evaluční zpráva z mid-term evaluace realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.* (pdf). [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: dostupná online z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2813

⁸³ MAS Svatojiřský les. *Analýza absorpční kapacity MAS Svatojiřský les* (pdf). [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2025

⁸⁴ Ministerstvo zemědělství. *Prezentace ke článku 20 PRV* (pdf). [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/646681/Praha_cl._20__zmeny_Pravidel_zmeny_strategii.pdf

⁸⁵ Vlastí šetření

5 Výsledky a diskuse

Analýza dostupných zdrojů o fungování MAS, metodě LEADER/CLLD a zmapování konkrétní MAS (v našem případě MAS Svatojiřský les) je určitě dobrým zdrojem pro vytvoření si určité základní představy, nicméně se jedná o natolik specifickou organizaci, že pro hlubší pochopení je potřeba hlubší která by byla v České republice svou funkcí a zaměřením stejná. Diplomová práce se zabývá, jaký způsobem metoda LEADER/CLLD ovlivňuje území, ve kterém MAS působí. Vzhledem k tomu, o jakou specifickou problematiku se jedná, je vhodné přejít od „papírů“ přímo k aktérům, kteří s danými v území přímo působí. Po dokreslení představy autorka zvolila dotazníkové šetření na vybraném vzorku obyvatel (konkrétně se jedná o členy MAS) a rozhovor se zástupcem MAS, konkrétně se jedná o předsedkyni MAS a člena výběrové komise, oba dlouhodobě v MAS pracují a působí. Práce se zabývá také srovnáním jednotlivých programových období a zásadními změnami, které MAS ovlivňují a zdali došlo k nějakým proměnám činností a aktivit.

5.1 Dotazníkové šetření

Proces dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo na přelomu na počátku října 2020. Rozeslání a upozornění na dotazník probíhalo emailovou formou, kterou šel průvodní dopis s vysvětlením, o jaký účel se jedná. Dotazník byl přílohou emailu. Autorka práce zvolila členskou základnu MAS jako reprezentativní vzorek, ve kterém se sdružuje velké spektrum aktérů z území z různých sektorů, zaměření apod. Dotazník byl rozeslán všem členům MAS, tedy na 50 emailových adres z databáze MAS. Eliminačním prvkem bylo zvoleno, že pokud bude návratnost dotazníků nízká, proběhne dotazníkové šetření ještě jednou, tentokrát papírovou formou s tím, že autorka bude mít prostor členy oslovit a lépe vysvětlit cíle dotazníkového šetření. Bylo domluveno na termín konání valné hromady (členská základna MAS) na listopad 2020, nicméně z důvodu vládních nařízení způsobené koronavirem na konání valné hromady nedošlo. Dotazník (přepis) je přílohou 3 této diplomové práce.

Z celkového 50 počtu odeslaných dotazníků

Struktura dotazníku

Dotazník byl strukturován do 3 prioritních oblastí, na které se chtěla autorka zaměřit:

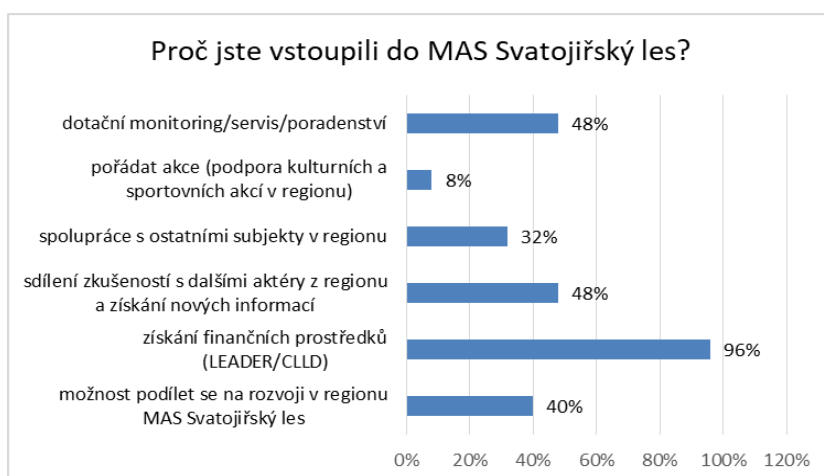

- Zjištění základních údajů o reprezentativním vzorku
- MAS jako organizace – management organizace
- Působení metody LEADER/CLLD v území MAS

5.1.1 Vyhodnocení dotazníku

Z celkového počtu odeslaných, na dotazník odpovědělo 25 osob tj. návratnost je 50 %. Šetření a výsledky z dotazníku jsou hodnoceno ze 25 odpovědí. Sektorové zastoupení (60 % veřejný sektor, 32 % soukromý a 8 % připadá na neziskový). Co se týká velikostí obce, nejvíce odpovídalo osob z kategorie „střední obec“ (44%).

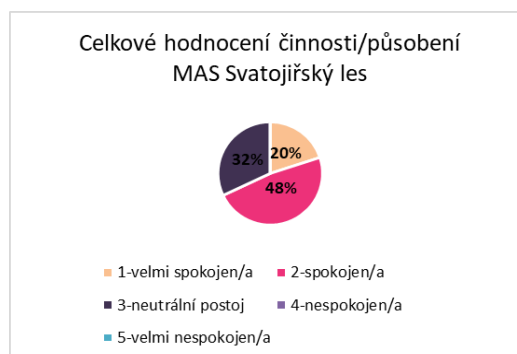
Důvody členství v MAS Svatojiřský les:

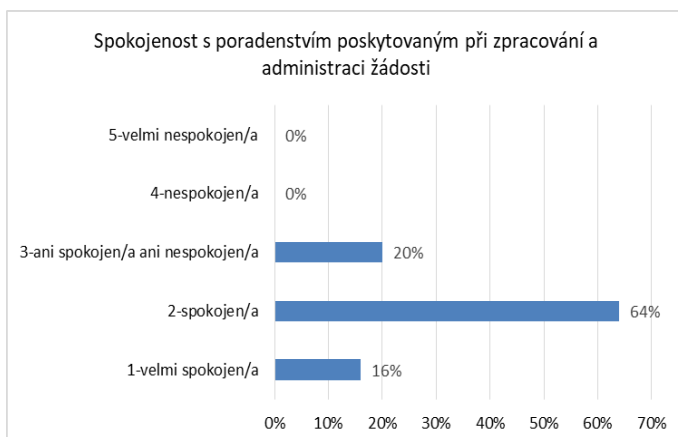
U této otázky bylo možné více možností. Nejčastějším důvodem členství v MAS je z důvodu získání finančních prostředků, po té následuje dotační monitoring/servis/poradenství (48 %) a sdílení zkušeností s dalšími aktéry z regionu a získávání nových informací (též 48 %).

MAS jako organizace – management organizace

Další hodnocenou oblastí je MAS a její fungování. Celkové hodnocení činnosti MAS je 20 % je velmi spokojeno, 48 % spokojeno a 32 % má neutrální postoj.

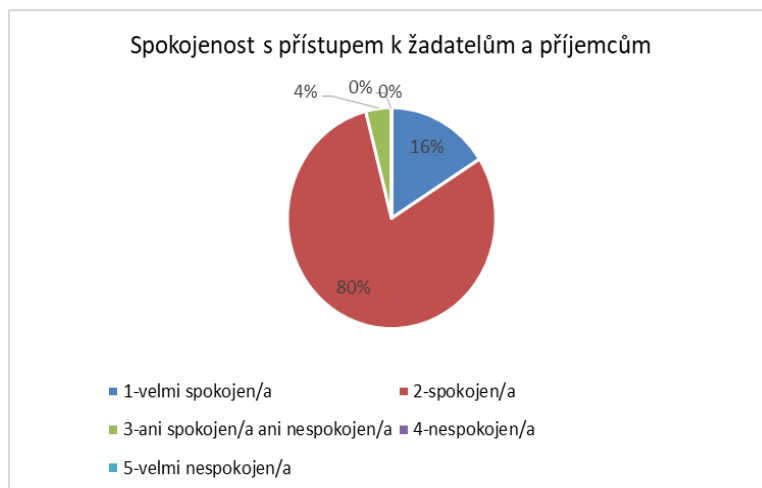

Spokojenost s poradenstvím poskytovaným při zpracování a administraci žádosti

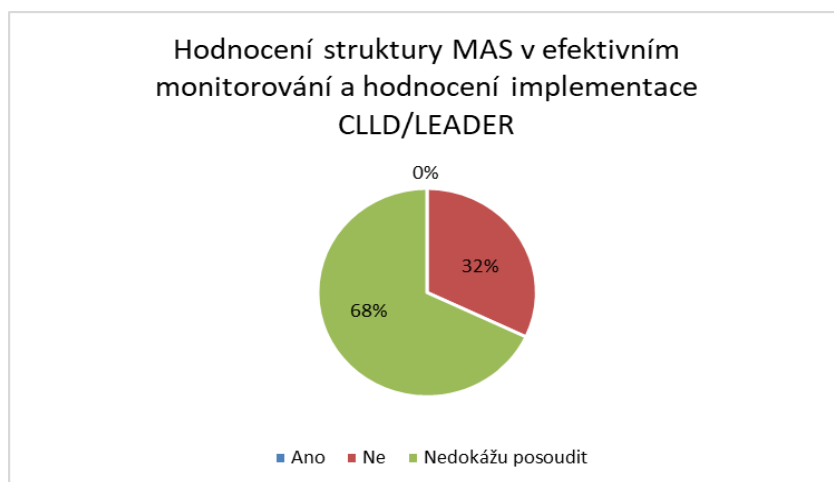

Velká část dotazovaných je spokojena v oblasti dotačního poradenství a poskytování informací a zpracování žádostí. S touto službou je spokojeno více jak polovina respondentů. Můžeme tedy konstatovat, že MAS provádí v současném programovém období animační a facilitační činnost. To nám mohou ukázat i následující otázky dotazníku. Dobře je hodnocena dostupnost kanceláře, kompetentnost pracovníků MAS (spokojeno 84 % respondentů) a spokojeno s otevřeností při poskytování informací (spokojeno 84 % respondentů). Spokojenost s přístupem k žadatelům a příjemcům nastiňuje následující graf.

Spokojenost s přístupem k žadatelům a příjemcům

Další část dotazníku se zabývala hodnocení struktury MAS v efektivním monitorování a hodnocení implementace

V rámci hodnocení části dotazníku velká část respondentů (až 68 %) nedokáže tuto oblast posoudit. Jedná se možná o část realizace metody LEADER/CLLD, která není zcela srozumitelná. Přestože má MAS zpracované evaluační zprávy (Ex- post hodnocení období 2007 – 2013 a Mid- term evaluaci období 2014 – 2020) můžeme odhadovat, že není úplně srozumitelná a možná plní dokument spíše formálního charakteru dle zadané povinné struktury.

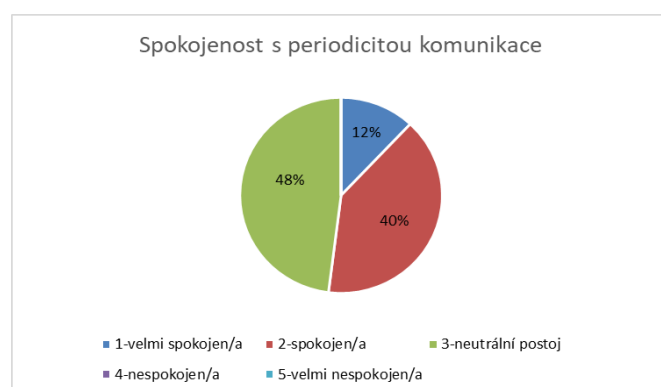
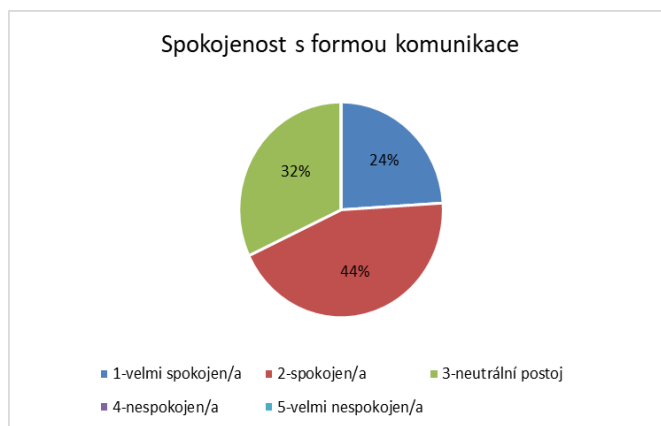
Hodnocení efektivní komunikace a srozumitelnost rozhodovacích procesů

Velmi dobře hodnocenou oblastí je efektivní a srozumitelná komunikace vůči členům MAS Svatojiřský les. Jako pozitivní jí hodnotí až 80 % respondentů. A dokonce 85 % respondentů hodnotí kladně srozumitelnost rozhodovacích procesů. Můžeme z toho usoudit, že nastavení rozhodovacích, řídicích a kontrolních orgánů je v MAS Svatojiřský les jasně nastaven a odráží specifické požadavky povinné struktury MAS.

Komunikace vůči členské základně MAS

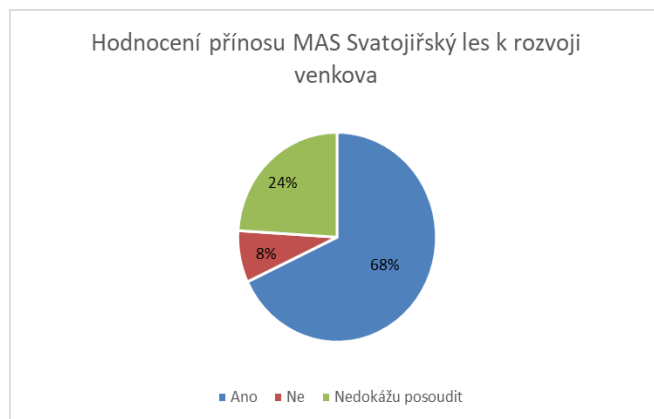
Velmi důležitou oblastí v každodenní práci MAS je informování ve vztahu k členské platformě. S formou komunikace je spokojeno 44 %, velmi spokojeno 24 %.

S periodicitou je spojeno 40 %, 12 % velmi spokojeno.

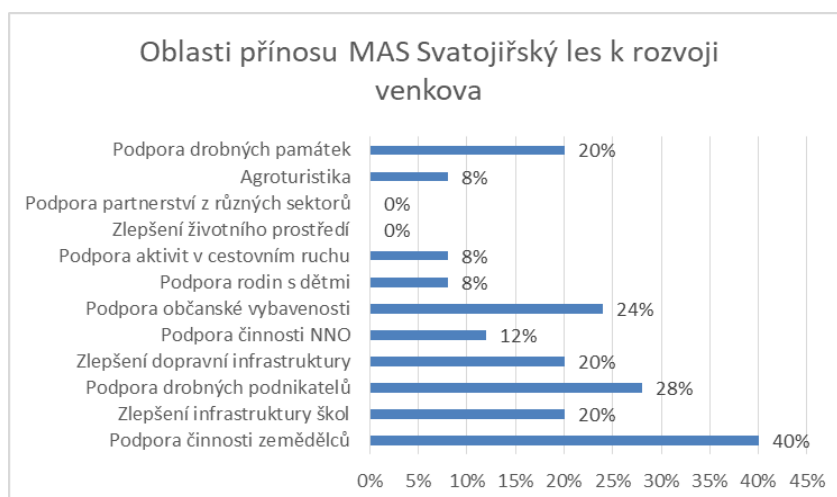
Hodnocení přínosu MAS Svatojiřský les k rozvoji venkova

Poslední sledovanou oblastí v rámci dotazníkového šetření je hodnocení přínosu MAS k rozvoji venkova. Až 68 % respondentů odpovědělo, že činnost MAS přispívá k rozvoji venkova, 24 % nedokáže posoudit a 8 % respondentů nehodnotí činnost MAS jako přínosnou.

Oblasti přínosu MAS Svatojiřský les k rozvoji venkova

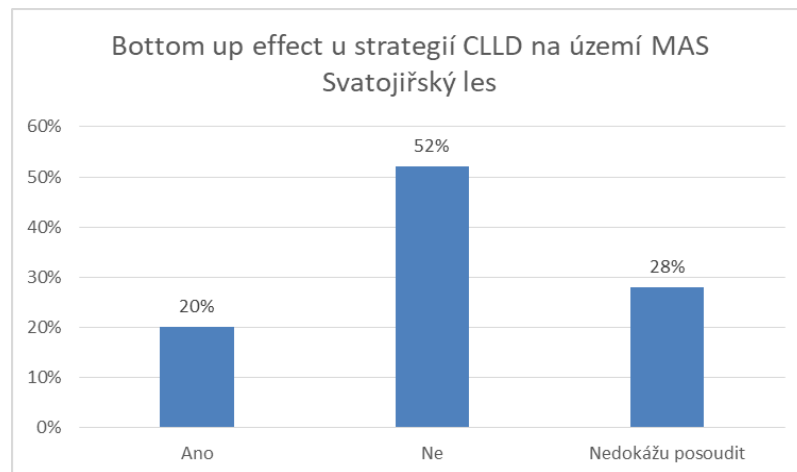
Pokud respondent odpověděl v předešlé otázce ANO, mohl specifikovat oblast, ve které si myslí, že činnost MAS přispívá k rozvoji venkova. Zde bylo možno zaškrtnout více oblastí přínosu MAS k rozvoji venkova.

Připravenost strategie CLLD přístupem zdola – nahoru (bottom up effect)

Poslední hodnocenou částí dotazníkové šetření bylo zjišťování na přístup zdola-nahoru. Byla Strategie CLLD pro území MAS Svatojiřský les, z.s. a její prioritní oblasti/opatření jsou připravená způsobem zdola nahoru tzv. bottom up effect?

20 % respondentů si myslí potvrzuje tv

5.2 Řízený rozhovor

Na tuto část diplomové práce byli vybráni 2 respondenti. Prvním zástupcem je předsedkyně řídicího výboru MAS, která působí v místní akční skupině již od roku 2009, zároveň je starostkou jedné ze členských obcí MAS, dále je zástupkyně NNO, za kterou je i jmenována jako předsedkyně MAS. Vzhledem k tomu, že jednou z výzkumných otázek diplomové práce je srovnání jednotlivých období, případně sledování změny činnosti MAS plynoucí třeba z odlišností nastavení jednotlivých období, autorka preferovala zástupce/zástupkyni pohybující se v MAS delší období, aby mohl nějakou odlišnost relevantně porovnat třeba i na vlastních zkušenostech. Dalším důvodem výběru byla mnoholetá zkušenost dotazované na pozici starostky členské obce MAS, která je členem MAS skrze dobrovolný svazek obcí – Region Taxis Bohemia, členem není „napřímo“, je činná v neziskovém sektoru na území MAS a při dalších aktivitách.

Druhým respondentem byl vybrán dlouholetý člen řídicího výboru, v současné době je členem výběrové komise MAS, ve které působí také již 5 let. Zároveň je zastupitel z jedné členské obce MAS.

Ukázka přepisu je součástí diplomové práce (příloha 3).

5.3 Zhodnocení a diskuse

MAS Svatojiřský les má nesporně mnoholeté zkušenosti s aplikací LEADER/CLLD, neboť je již zapojena do třetího programového období v aplikování metody LEADER/CLLD (LEADER ČR, období 2007 – 2013, současné období 2014 – 2020). Zároveň se nacházíme na konci programového období (jsme v roce 2020) a MAS čeká fáze přípravy

nové územní strategie pro období 2021 – 2027. Vzhledem k tomu, že došlo k velkému zpoždění schvalovacího procesu Strategie CLLD (2014 – 2020), MAS vypsala první výzvu až v roce 2018 (z obou operačních programů, PRV a IROP do kterých je MAS zapojena), nemůžeme toto období zcela ještě zhodnotit a srovnání programových období je zatím z toho důvodu omezené.

Dle provedeného rozboru můžeme konstatovat, že MAS jako specifická nezisková organizace, má jistě významný vliv na rozvoj venkova. Jedním z hlavních přínosů je získání finančních prostředků na komunitní projekty plynoucí do územního prostoru, ve kterém MAS Svatojiřský les působí. Dále můžeme říci, že instituce MAS přispívá v regionu i dalšími činnostmi než pouhé přerozdělování finančních prostředků. Místní akční skupina Svatojiřský les vznikla již v roce 2006 a po celou dobu funguje jako místní partnerství veřejného a soukromého sektoru. Na základě prostudování jednotlivých charakteristik dotyčné MAS a provedených rozhovorů autorka konstatuje, že fungování a role MAS pozitivně přispívá k rozvoji daného území pomocí metody LEADER/CLLD.

5.3.1 Zhodnocení MAS Svatojiřský les z pohledu principů LEADER/CLLD

Princip „zdola nahoru“ autorka považuje jako jeden ze základních a klíčových principů v rámci metody LEADER potažmo komunitně místně vedeného rozvoje. Princip, na základě kterého se zapojuje široká veřejnost s místními subjekty, kam bude směřovat region, je nesmírně důležitý. Z pohledu hodnocení fungování MAS Svatojiřský les v rámci srovnání programových období (2007 – 2013 a 2014 – 2020) tento princip využívala především v rámci přípravných fází integrovaných strategií. Participace by se ale neměla omezovat pouze na prvotní fázi, ale měla by se šířit i v implementační fázi, ale i při evaluaci průběhu strategie.⁸⁶ V dalších fázích ale tento princip daná MAS neuplatňuje v plné míře. Současné programové období ale není ukončené, MAS bych doporučovala, aby zapojení veřejnosti uplatnila i v dalších fázích realizace SCLLD např. při ex post hodnocení realizace Strategie CLLD. Tyto výstupy by MAS mohla dále využít pro další programové období.

MAS Svatojiřský les funguje na relativně malém venkovském území z pohledu velikosti MAS v rámci ČR (viz příloha 1 této diplomové práce – územní působnost MAS v ČR).

---

⁸⁶ Metodika pro evaluaci a monitoring strategie. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: https://mas.sdruzeni.ruze.cz/assets/File.ashx?id_org=100135&id_dokumenty=14559

Jedná se o relativně malé, nicméně soudržné území se společnými rysy a charakteristikami. Jedním ze specifíků území MAS Svatojiřský les identifikujeme, že se na území nenachází větší město. Většina obcí je do 2 000 obyvatel. Dle zjištěných údajů největší obcí jsou Luštěnice (obec má kolem 2 200 obyvatel). Celková rozloha v rámci jednotlivých období je jen málo proměnná, v letech 2007 – 2013 bylo v územní působnosti 33 obcí (celková rozloha činila 320, 17 km²).⁸⁷ V období 2014 – 2020 bylo v územní působnosti 32 obcí (rozloha činí 317,69 km²),⁸⁸ pro nové programové období se jedná o 35 obcí (rozloha činí 339,66 km²).⁸⁹ Můžeme zhodnotit, že tento drobný nárůst nijak neovlivní chod a činnost MAS. Dle autorky, pokud je území místních akčních skupin menšího rozsahu, nedochází k roztržitému místním vazeb a sil, lépe se na území identifikují potřeby a nedostatky.

Prvek inovativnosti hraje významnou roli v rozvoji venkova. Inovačním prvkem můžeme ale chápat i v širším kontextu – zavedení nového produktu, nového procesu, otevření nového trhu.⁹⁰ Dle evaluační zprávy ex post hodnocení SPL inovační přístupy byly u projektů MAS hodnoceny, ale pouze v rovině „*inovace pro překladaatele projektu*“. Inovace pro dané odvětví či produkt nebylo na území MAS identifikováno. Autorka předpokládá, že je situace stejná i v současném programovém období, protože se na území MAS nachází drobné instituce, nikoliv větší výzkumné instituce.⁹¹

Více odvětvový princip metody LEADER v sobě kloubí různorodost lidské činnosti, subjekty z různých odvětví (hospodářské, sociální, kulturní apod.). Strategie MAS není určen k tomu, aby rozvíjela pouze jedno konkrétní odvětví lidské činnosti. Více odvětvové přístupy jsou v MAS hodnoceny kladně v rámci období 2007 - 2013.⁹² V současném období je více odvětvový model nejvíce patrný v programovém rámci IROP – podpora infrastruktury škol a školských zařízení a neziskových organizací v rámci kterého přecházíme v pozitivní synergický efekt propojení formálního a neformálního vzdělávání.

---

⁸⁷ MAS Svatojiřský les. Strategický plán LEADER [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=1748

⁸⁸ MAS Svatojiřský les. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území místní akční skupiny Svatojiřský les, z.s. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

⁸⁹ Interní dokument MAS. Žádost o standardizaci.

⁹⁰ Metodika pro evaluaci a monitoring strategie. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: https://mas.sdruzeni.ruze.cz/assets/File.ashx?id_org=100135&id_dokumenty=14559

⁹¹ Es Ex post hodnocení SPL – MAS Svatojiřský les. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2191

⁹² Es Ex post hodnocení SPL – MAS Svatojiřský les. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2191

Autorka vidí pozitivní moment, že se daná MAS snaží najít alternativní řešení, další způsoby, pokud narazí na nějaké limity (vnější) při svém působení a aktivitách. Zde uvádí příklad ve vztahu NNO. V současném období nemůže v rámci realizace SCLLD dostatečně pokrýt tuto oblast. MAS vytvořila malé grantové schéma na podporu neziskovým organizacím s názvem Svatojiřský poklad, který slouží na podporu společenských a kulturních akcí v regionu, tedy akce neinvestičního charakteru.

Členské NNO mohou využívat IROP ve specifickém cíli „Zvyšování kvality a dostupnosti Infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení.“ Tento cíl je zaměřen na podporu infrastruktury předškolního, základního a zájmového, neformální vzdělávání a celoživotní učení, ale malé „venkovské“ NNO (spolky typu hasiči, rybáři, fotbalisti apod.) na něj vzhledem k velké administrativní zátěži nemohou dosáhnout, takže podpora v současném programovém období pro NNO není dostatečná. MAS připravilo malé dotační schéma s názvem „Svatojiřský poklad“, zmíněný již výše. *Dalším nedostatkem, který vidím je, že vypadla podpora NNO na investiční projekty. Teď to jde omezeně v rámci IROP – podpora neformálního vzdělávání a celoživotního učení, ale musí to být vázáno na tzv. klíčové kompetence definované dle IROP. To pro neziskovky působící na venkově (dobrovolní hasiči, tělocvičné jednoty, fotbalisti, myslivci, rybáři) nemůžou absolutně využít.. V rámci tohoto PO chybí podpora těchto malých neziskových organizací na venkově, která byla oproti minulému PO mnohem pestřejší.*

Byrokratické a velká administrativní zátěž je velkou překážkou při práci MAS, jak vyplývá z rozhovoru a evaluační zprávy. Administrativním zatížením nedopadá jenom na samotnou práci MAS, ale i na koncové žadatele, složitost projektových žádosti kolikrát doplněné nesmyslnými přílohami žádosti o projekt. Tento fakt může odradit některé menší potencionální žadatele, drobné podnikatele, zemědělce, ale i malé obce, které nemají personální kapacitu se projektovým žádostem detailněji věnovat.

5.3.2 Porovnání programových období 2007 – 2013 a 2014 - 2020

Autorka vidí současné období omezenější v pokrytí tematických oblastí, který daný region potřebuje. To vyplynulo i z rozhovoru s předsedkyní MAS, která současné období nazývá „odklonem od metody LEADER“.

„De facto můžu říct, že současné PO neřeší reálné potřeby regionu. Témata, která jsou nastavená, vůbec neodpovídají realitě, které území MAS Svatojiřský les potřebuje.

Připravujete Strategii CLLD na základě participačních a komunitních metod, což je jedním z principů LEADER, ale pak na to nedostanete finanční prostředky a musíte upravit jednotlivé programové záměry podle jednotlivých programových rámců daných ze shora.“

Metoda LEADER je používána v rámci komunitně vedeného místního rozvoje, což znamená propojení aktivit, základem je principem je „bottom up“ – přístup zezdola nahoru, současné období neumožňuje v plné míře.

Projekty spolupráce jsou další složkou činnosti MAS. V programovém období 2007 - 2013 MAS realizovala jeden projekt spolupráce (projekt EVAM), protože neměla dostatečné personální obsazení kanceláře MAS. V současném programovém období je kancelář MAS složena z více zaměstnanců a to má i za následek, že může vyvíjet více aktivit spolupráce a partnerství. Aktivity spolupráce v tomto programovém období vyvíjí i nad rámec projektů spolupráce z PRV. MAS dokonce finanční alokaci předvedla do fichí (zemědělství, podnikání), protože pravidla pro projekty spolupráce MAS v rámci PRV nevyhovovala, aby mohla nějaký projekt připravit. Autorka hodnotí, že se MAS snaží najít další alternativní finanční zdroje na projekty spolupráce např. regionální (výjezdy do ostatních MAS za příklady dobré praxe), mezinárodní projekty (projekt finančně hrazen Mezinárodní Visegradského fondu, exkurze na Slovinsko). Nesmíme zapomenout na projekt Místního akčního plánu vzdělávání, který je zaměřen na sítování všech aktérů z oblasti vzdělávání, ať už příspěvkových organizací, neziskových ale i široké veřejnosti a vychází z principů metody LEADER.

MAS Svatojiřský les v současném programovém období i částečně zaměřuje na dotační poradenství z krajských, národních či evropských fondů. To vzniklo především tím, že současné nastavení jednotlivých programových rámců (v případě MAS Svatojiřský les PRV a IROP) neodpovídá reálným potřebám území MAS. MAS se snaží najít další zdroje financování nejen na svou další činnost, ale právě i najít finanční zdroje aktérům z území. Tato aktivita je více rozvíjena oproti předchozím obdobím.

5.4 Návrhy na zlepšení

Evaluační proces

Proces monitoringu a evaluace je velmi důležitý při realizaci Strategie CLLD. Předem zvolené metody poskytují obraz o činnostech o zhodnocení dosahování cílů, výstupů a fungování implementace Strategie CLLD. MAS Svatojiřský les průběžně monitoruje

např.: plnění finančního plánu, předem nastavené měřitelné monitorovací indikátory, plnění tzv. milníků případně další vybrané hodnoty. V programovém období 2007 – 2013 se MAS Svatojiřský les zapojila do projektu spolupráce EVAM (Evaluace a monitoring) s dalšími 10 středočeskými MAS. Cílem projektu bylo efektivně nastavit proces monitoringu a evaluace pro období 2014 – 2020. Výstupem byla vytvořená metodika pro nastavení monitoringu a evaluace Strategií CLLD. Metodika vycházela z požadavků metodických pokynů řídicích orgánů. Jako doporučení pro další rozvoj a nastavení dalších aktivit MAS Svatojiřský les v následujících letech, bych určitě doporučila nastavit kvalitní proces měření dopadů přístupů LEADER/CLLD a celkovou evaluace. Po ukončení programového období 2007 – 2013 vznikla jedna evaluační zpráva „Ex-post hodnocení Strategického plánu LEADER“ zaměstnanci MAS, která je ale spíše zaměřena na zhodnocení proces realizace strategického plánu než na evaluaci a přidanou hodnotu realizovaných projektů (měření dopadu projektů). Současné programové období 2014 – 2020 je stále ve fázi realizace. V polovině období proběhla tzv. „Mid-term evaluace realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS.

Hlavním cílem mid-term evaluace realizace SCLLD: zhodnotit proces a činnost procesů realizace SCLLD, zacílení jednotlivých programových rámců a zhodnotit případný příspěvek SCLLD ke vzniku přidané hodnoty v území. Tato evaluace byla provedena zaměstnanci MAS a dalšími oslovenými z řad řídicího výboru MAS. MAS je také hlavním uživatele této evaluační zprávy. Jako doporučení pro MAS Svatojiřský les bych měla, aby se více zaměřila na sledování a vyhodnocování dopadů a výstupů jednotlivých projektů a celkového dopadu metody LEADER/CLLD, nikoliv na procesu realizace SCLLD. Programové období 2014 – 2020 není ještě dokončeno, zároveň začíná probíhat příprava programového období 2021 – 2027. Výstupy z evaluace by se mohly využít i při nastavování a tvorby nové územní strategie na nové. Zároveň bych doporučila, aby MAS přizvala i „externího evaluátora“ a evaluace nebyla pouze řízena z organizace MAS.

Propagace místní akční skupiny

Dle vyjádření E. P. Další činností MAS jsou propagační a PR aktivity v oblasti turistických zajímavostí, které se nacházejí na území MAS, ale zároveň je to informování o realizovaných sportovních, kulturních a dalších akcích. Toto MAS zprostředkovává v rámci svých webových stránek, případně FCB profilu. Zároveň se snažíme dvakrát do roka

vydávat zpravodaj, což v posledních letech bylo trochu pozastaveno, nicméně je to jedna důležitá věc a aktivita, která ve vztahu komunikace vůči veřejnosti je důležitým faktorem.

Po hlubší analýze PR aktivit můžu říci, že MAS se spíše soustředí prezentaci turistických zajímavostí a informování o akcích z území. Informování o realizaci SCLLD do území probíhá pouze zveřejňováním oficiálních dokumentů MAS (zápisy z konání řídicího výboru, výběrové komise apod.). Doporučila bych, aby tuto činnost rozšířila a třeba obnovila vydávání místního zpravodaje pro území, který byl vydán naposledy v roce 2016.

Podpora aktivit v oblasti cestovního ruchu

Jako další doporučení bych navrhovala spolupráci s organizacemi působící v oblasti cestovního ruchu. MAS připravuje podpůrné materiály (cyklomapa, turistický průvodce, pohádky), ale zaměřila bych se i na spolupráci s dalšími subjekty. Na území funguje destinační organizace Pojizeří a Polabí, z.s., která byla založena právě za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu.

Závěr

Autorka se v rámci diplomové práce zaměřila na přístup LEADER/CLLD v kontextu rozvoje venkova, dále na strukturu a působení místních akčních skupin a jejich roli a podrobným rozbohem 1 vybrané místní akční skupiny.

Místní akční skupiny jsou ojedinělé neziskové organizace, které sdružují veřejný, soukromý a neziskový sektor. MAS prostřednictvím metody LEADER/CLLD cílí na participaci a spolupráci místních aktérů daného území. Tím, že tato skupina obyvatel v daném místě žije, pracuje a působí na něj, zná dobře jeho silné a slabé stránky, dokáže dobře identifikovat a zanalyzovat rozvojové potřeby a nedostatky daného území. Podporou vzájemné spolupráce všech aktérů v regionu se snaží o rozvoj svého území prostřednictvím národních a evropských zdrojů a dalších aktivit.

Teoretická část diplomové práce se zabývá vymezením geografického prostoru, na kterém místní akční skupiny působí. Dále je metoda LEADER/CLLD začleněna do širších souvislostí v kontextu Evropské unie a působnosti České republiky. Dále je vymezena působnost místních akčních skupin, struktura a jejich činnost.

Další část práce se zabývá případovou studií vybrané místní akční skupiny – konkrétně se jedná o středočeskou Místní akční skupinu Svatojiřský les. Práce se zabývá detailním studiem této místní akční skupiny, nejprve MAS jako geografický prostor včetně základních charakteristik území, dále rovinou MAS jako instituce a v neposlední řadě rozbohem aktivit a přístupu LEADER/CLLD v působnosti této MAS v jednotlivých programových obdobích.

Dle dostupných zdrojů se metoda LEADER/CLLD v České republice v průběhu uplynulých 20 let jeví jako efektivní a osvědčený nástroj v rozvoji venkova. MAS jsou jedinou organizací, které zaujímají téměř 95 % území českého venkova (vyjma měst nad 25 000 obyvatel). Prospěšnost můžeme prokázat i v rámci působení MAS Svatojiřský les, která úspěšně realizuje již třetí programové období v aplikaci metody LEADER/CLLD a v současné době se připravuje na nové programové období 2021 – 2027, což přináší vytvoření nového koncepčního dokumentu, který bude určovat hlavní směry rozvoje regionu.

Na základě provedeného výzkumu, můžeme formulovat následující zjištění:

- Za negativní stránku aplikace přístupu LEADER/CLLD je nadměrná míra byrokracie a administrativních úkonů, které zatěžují nejenom práci samotné MAS, ale i koncových příjemců tj. aktérů z území.
- Evaluace a hodnocení dopadů implementace LEADER/CLLD se jeví jako nedostatečná a omezuje se pouze na proces nikoliv na měření kvality/dopadů realizace projektů a celého procesu implementace.
- Metoda LEADER/CLLD se jeví jako přínosná v souvislosti s rozvojem venkova. MAS Svatojiřský les přerozděluje finanční prostředky již třetí období v rámci svého území tak, že se dostanou i k drobným žadatelům (zemědělcům, podnikatelům, malým obcím aj.), kteří by si bez podpory MAS neměli šanci dosáhnout ve velkých výzvách (myšleno podávané přímo na příslušná ministerstva) EU fondů.
- Aplikace metody LEADER/CLLD není soustředěna pouze na „přerozdělování finančních prostředků“, ale rozvíjí i další aktivity v regionu Svatojiřský les.
- Díky přímé vazbě podpořených projektů na místní strategii se tak příjemci dotací stávají aktivními partnery, kteří se podílejí na jejím naplňování a mají „větší pocit sounáležitosti s místem“.
- Nezbytnou součástí činnosti MAS je tzv. facilitace a animační činnost – jedná se o vzdělávací aktivity, akce pro širokou veřejnost, informování členské základny o svých činnostech, aj. s cílem představit činnost, ale také především informovat o aktuálním stavu implementace SCLLD.
- Současné nastavení jednotlivých programových rámců pro období 2014 – 2020 vykazuje „odklon“ od metody LEADER. Zacílení témat operačních programů nereflktuje potřeby území MAS Svatojiřský les. V rámci PRV a IROP vypadli důležití aktéři – neziskové organizace, které jsou pro činnost na venkově důležité.
- Na základě zjištěných kladných dopadů přístupu LEADER/CLLD na území MAS Svatojiřský les, bych MAS doporučovala pokračovat i v následujícím programovém období 2021 – 2027.

Na závěr můžeme říci, že MAS Svatojiřský les naplňuje principy vycházející z metody LEADER/CLLD.

Seznam použitých zdrojů

Agentura ochrany a přírody a krajiny. *Ochrana přírody – okres Nymburk*. [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/284/035178.pdf?seek=1250676860>

Bínek a kol.: *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: GaREP, spol. s r. o. 144 s. ISBN 80-251-19-5

Český statistický úřad. *Data pro MAS*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z data pro MAS dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Český statistický úřad – vymezení venkova. *Postavení venkova v Jihočeském kraji* (pdf). [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20565975/31136109a10.pdf/4fd0c582-65a0-4a79-a86a-1e88bb4c3e8c?version=1.0>

Český statistický úřad ČR. *Postavení venkova v krajích*. [online]. [cit. 6. 4. 2020]. https://www.czso.cz/csu/czso/postaveni_venkova_v_krajich_cr

Dohoda o partnerství na 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

EK – Evropská komise. *Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou 2014 – 2020* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/partnership-agreement-czech-republic-summary-aug2014_cs.pdf

EK – Evropská komise: *Společná zemědělská politika na období 2014 – 2020*. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs

EK – Evropská komise: *European Agricultural Fund for Rural Development*. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/eafrd#top>

EK – Evropská komise: *Programy rozvoje venkova v členských zemích*. [online]. [cit. 4. 4. 2020]. https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs#ruraldevelopmentprogrammes

European Leader Association for Rural Development (ELARD online). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://elard.eu>

Ex post hodnocení Strategického plánu LEADER online dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2191

Program rozvoje venkova české republiky na období 2007 – 2013. [online]. [cit. 20. 3. 2020] dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf

MAS Svatojiřský les. *Analýza absorpční kapacity MAS Svatojiřský les (pdf)*. [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2025

MAS Svatojiřský les. *Evaluační zpráva z mid-term evaluace realizace Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.* (pdf). [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: dostupná online z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2813

Metoda LEADER Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). *Rozvoj venkova se zapojením místních komunit* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

Metodické stanovisko ministryně pro místní rozvoj č. 1 k Metodickému pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 k integrovanému nástroji Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.akcr.cz/data_ak/15/d/KomunitneVedenyMRstanovisko.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Program obnovy a rozvoje venkova (archiv programu)*. [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/temp/zaloha-z-narodnich-dotaci/archiv-programu-a-dotaci-regionalni-politiky-\(1\)/podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2011/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova](https://www.mmr.cz/cs/temp/zaloha-z-narodnich-dotaci/archiv-programu-a-dotaci-regionalni-politiky-(1)/podpora-rozvoje-regionu-v-roce-2011/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Standardizace pro MAS – výzva*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/novinky/vyzva-propodani-zadosti-o-kontrolu-dodrzovani-sta>

Ministerstvo zemědělství ČR. *Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

Ministerstvo zemědělství ČR. *Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013. OSA IV – opatření LEADER*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

Ministerstvo zemědělství ČR. *Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>

Ministerstvo zemědělství ČR. *SZP pro období 2021 – 2021*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAPpost2020_CZ_web.pdf

Ministerstvo zemědělství ČR. *Program rozvoje venkova 2014 – 2020 – stanovení alokace*. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m19-podpora-mistniho-rozvoje-na-zaklade/stanoveni-alokace-pro-mistni-akcni.html>

Ministerstvo zemědělství. *Prezentace ke článku 20 PRV (pdf)*. [online]. [cit. 23. 11. 2020]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/646681/Praha_cl_20_zmeny_Pravidel_zmeny_strategii.pdf

MAS Svatojiřský les. Programové období 2014 – 2020. [online]. [cit. 20. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/obdobi-2014-2020/ms-1690/p1=1690>

Národní síť místní akčních skupin ČR. *O nás*. [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>

Národní síť místní akčních skupin ČR: *Současnost a budoucnost venkova* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld>

Národní síť místní akčních skupin ČR: *Kritéria přijatelnosti místních akčních skupin a implementace metody LEADER v programovém období 2014-2020* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/dokumenty>

Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky. [online]. [cit. 20. 3. 2020]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne/>

PELCL, P.: *Metodika dobré praxe místních akčních skupin ČR* (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z: <http://www.spov-pk.cz/dokumenty/Methodika%20dobre%20praxe%20MAS.pdf>

PĚLUCHA, M. a kol.: *Rozvoj venkova v programovacím období 2007–2013 v kontextu reformy SZP EU*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2006, 162 s. ISBN 80-866-8442-3

PAVLÍKOVÁ, G: *Program LEADER Česká republika – nástroj pro rozvoj venkova* (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: http://soclab.pef.czu.cz/pdf/DC006_LEADER_CR.pdf

Projekt EVAM – Evaluace a monitoringu strategie MAS(pdf). [online]. [cit. 12. 11. 2020]. Dostupné z: <http://www.svatojirskyles-mas.cz/prv-leader-2007-2013/ds-1007/p1=55>
dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2134

Společná zemědělská politika po roce 2020 (pdf). [online]. [cit. 12. 10. 2020]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAPpost2020_CZ_web.pdf

Stanovy MAS (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2233

Strategický plán LEADER Poklad Taxisů dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=1748

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Svatojiřský les na období 2014 – 2020 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2007 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2019 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2018 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2017 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2016 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

Výroční zpráva MAS Svatojiřský les za rok 2015 (pdf). [online]. [cit. 6. 11. 2020]. Dostupné z: http://www.svatojirskyles-mas.cz/assets/File.ashx?id_org=500095&id_dokumenty=2381

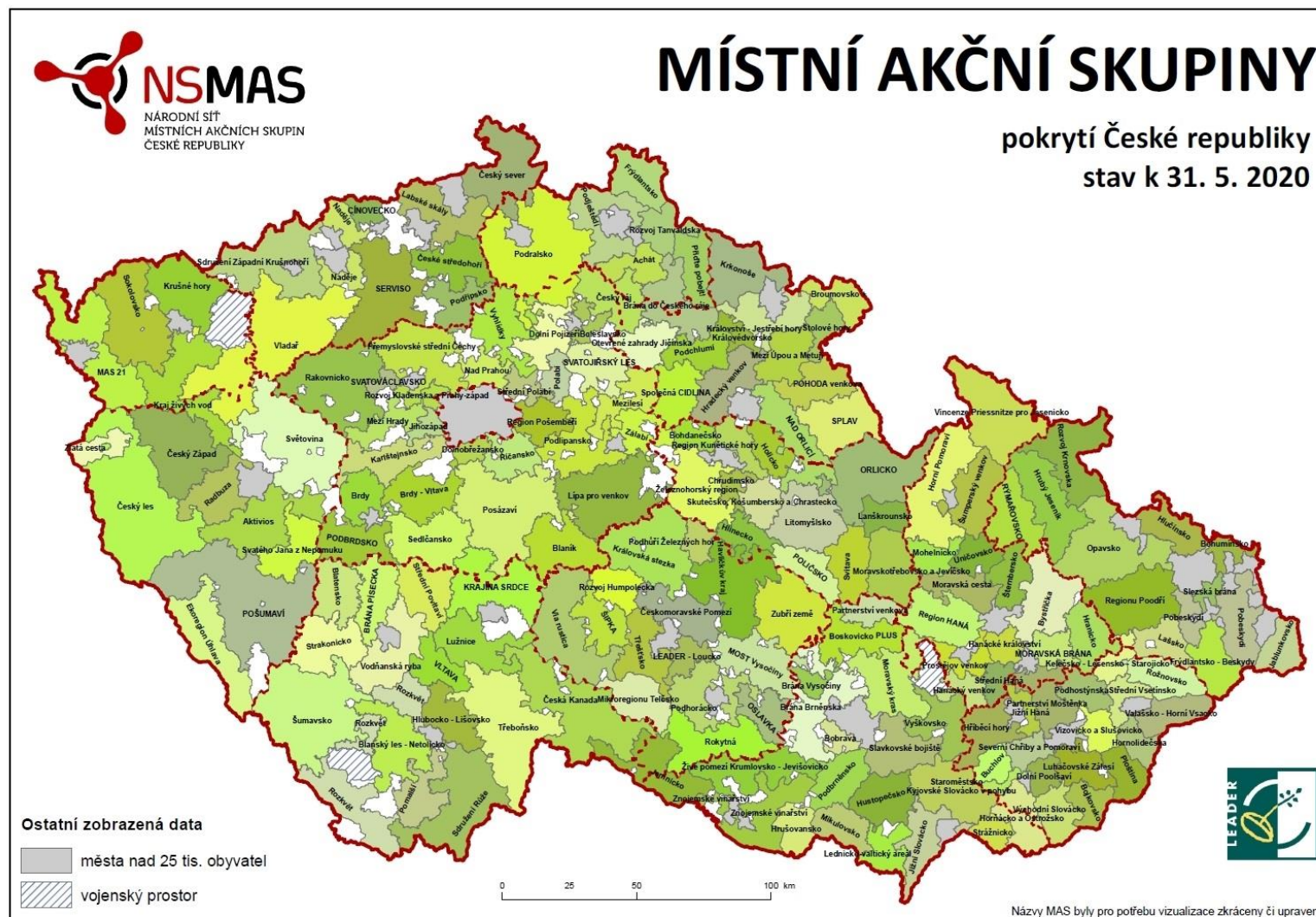
Závěrečná zpráva o programu SAPARD v České republice (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsapard%2F1153463800000%2F1153464009687.pdf

Závěrečná zpráva o programu LEADER ČR (pdf). [online]. [cit. 6. 4. 2020]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/297808/Zaverecna_zprava_o_Programu_LEADER_CR.pdf

Přílohy

Příloha 1	MAPA – pokrytí MAS v České republice. <i>Zdroj: NS MAS</i>
Příloha 2	Dotazník
Příloha 3	Přepis rozhovoru

Obrázek 4: Mapa místních akčních skupin ČR

Vážená paní / Vážený pane,

ráda bych Vás požádala o součinnost při vyplnění a zodpovězení několika otázek v rámci dotazníku pro mou diplomovou práci s názvem „Metoda LEADER a přínos pro MAS (případová studie)“, která se vztahuje na Místní akční skupinu SVATOJIŘSKÝ LES, z.s. Tento anonymní dotazník je určen pro členy MAS Svatojiřský les zastupující různé zájmové skupiny (veřejný, soukromý a neziskový sektor) a výstupy budou sloužit jako podklad k mé vědecko-výzkumné části diplomové práce.

1. Jaký zastupujete sektor?
veřejný   soukromý   neziskový
2. Jaká je velikost obce, ve které máte svou působnost?
malá obec (do 300 obyvatel)
střední obec (300 až 500 obyvatel)
větší obec (nad 500 obyvatel)
3. Zdůvodněte, proč jste vstoupili do MAS Svatojiřský les?
  - možnost podílet se na rozvoji v regionu MAS Svatojiřský les
  - získání finančních prostředků (LEADER/CLLD)
  - sdílení zkušeností s dalšími aktéry z regionu a získání nových informací
  - spolupráce s ostatními subjekty v regionu
  - jiné důvody:
uved'te _____

Hodnocení managementu MAS Svatojiřský les, z.s.

4. Prosím, na škále 1 až 5 ohodnoťte celkově činnost/působení MAS Svatojiřský les:
1 – velmi spokojen/a, 2 – spokojen/a, 3 – neutrální postoj, 4 – nespokojen/a, 5 velmi nespokojen/a
V případě, že jste velmi nespokojen/a, prosím, uveďte důvody:

5. Označte (opět na škále 1 až 5), jak jste spokojen/a s prací managementu MAS ve vyjmenovaných oblastech:

1 – velmi spokojen/a, 2 – spokojen/a, 3 – taktak, 4 – nespokojen/a, 5 velmi nespokojen/a

Dostupnost kanceláře a pracovníků (časová, místní)

Poradenství poskytované při zpracování a administraci žádosti

Kompetentnost pracovníků MAS

Otevřenost při poskytování informací

Přístup k žadatelům a příjemcům

6. Co byste doporučil/a zlepšit?

7. Umožňuje struktura MAS efektivní monitorování a hodnocení implementace CLLD/LEADER?

8. Jsou podle Vás rozhodovací procesy v MAS jasné a srozumitelné? Ano/ne

Efektivní a srozumitelná komunikace
 Transparentní rozhodování (zveřejňované podmínky, výzvy, výsledky, zápisy)
 Zapojení více lidí z regionu do rozhodování
 Srozumitelná a nediskriminační pravidla

9. Jak jste spokojení/é s komunikací MAS Svatojiřský les vůči veřejností?

	Velmi spokojen/a	Spokojena	Neutrální postoj	Nespokojen/a	Velmi nespokojen/a
Forma					
Periodicita					

Metoda LEADER/CLLD v regionu

10. Přispívá činnost MAS Svatojiřský les, z.s. k rozvoji venkova?

ANO	NE	Nedokážu posoudit

11. Pokud jste odpověděl/a ANO v předešlé otázce, specifikujte oblast, ve které přispívá činnost MAS Svatojiřský les, z.s. k rozvoji venkova? Prosím, označte. Více odpovědí je možných.

Podpora činnosti zemědělců		Podpora rodin s dětmi	
Zlepšení infrastruktury škol		Podpora aktivit v cestovním ruchu	
Podpora drobných podnikatelů		Zlepšení životního prostředí	
Zlepšení dopravní infrastruktury		Podpora partnerství z různých sektorů	
Podpora činnosti NNO		Agroturistika	
Podpora občanské vybavenosti		Podpora drobných památek	
Jiné oblasti:			

12. Strategie CLLD pro území MAS Svatojiřský les, z.s. a její prioritní oblasti/opatření jsou připravená způsobem zdola nahoru tzv. bottom up effect?

ANO	NE	Nedokážu posoudit

13. V čem má metoda LEADER nějakou nevýhodu?

--

14. Na co by se měla podle Vás měla MAS Svatojiřský les, z.s. v následující m programovacím období? (např. fungování MAS, oblasti podpory, transparentnost MAS.....aj.)

--

Ukázka přepisů rozhovorů se zástupci MAS

E.P. – předsedkyně MAS Svatojiřský les, P. V. – bývalý člen ŘV MAS, současný člen výběrové komise

Otázka: Jak jste se dostali k působení a začlenění do MAS Svatojiřský les a jak a proč MAS vznikla?

E.P. Jsem předsedkyní ŘV MAS SL od roku 2009 a maska vznikla v roce 2006. K založení Masky došlo jednak v důsledku poznání limitů, které v oblasti rozvoje území mají svazky obcí, které dřív na území působnosti MAS fungovaly, a to znamená především jednostranná orientace na problematiku veřejné správy a jednak v důsledku zkušeností, které vznikly při realizaci projektů zaměřených na marketingovou podporu cestovního ruchu v území MAS SL.

Úspěch byl podmíněn úzkou spoluprací mezi obcemi, podnikateli a NNO, které v území působí. Takže v rámci této zkušenosti si zakladatelé při vzniku MAS uvědomili, že principy jako partnerství a spolupráce přináší velmi dobré synergické efekty, které při realizaci jednotlivých, individuálních projektů nikdy nelze dosáhnout. P.V. Rozvoj jakékoliv činnosti území je udržitelnější a efektivnější, čím více spolu jednotliví partneři, kteří působí v daném území či celku, čím více je tam jednotlivců, tak to přináší komparativní výhodu, prostě každý přinese do území to, v čem je dobrý.

Otázka: Jednou z činností MAS je, že realizuje tzv. integrovanou strategii svého území. Můžete rozvést i další činnosti MAS, které nesouvisí jen s realizací integrované strategie pro rozvoj?

Ano, určitě. MAS SL se nezabývá jen přerozdělováním finančních prostředků v rámci integrovaných strategií, ale činnosti masky mají spoustu návazných aktivit, které jsou nad rámec přerozdělování prostředků z fondů EU. Je to určitě jedním z principů metody LEADER je sdílení, partnerství, a to i MAS SL realizuje v rámci svých aktivit.

Teď rozeberu jednotlivé činnosti, které maska dělá pro své členské obce i jednotlivé subjekty. Jednou z velkých aktivit je poskytování dotačního poradenství pro obce, drobné podnikatele a spolky v regionu. Tato projektová činnost spočívá především ve psaní projektů do krajských, národních i dalších evropských titulů, ale platí podmínka, že Mas si nemohou mezi sebou konkurovat. MAS SL nemůže sepisovat projekt v rámci vyhlášené výzvy vedlejší MAsky.

P.V. Další činností MAS jsou propagační a PR aktivity v oblasti turistických zajímavostí, které se nacházejí na území MAS, ale zároveň je to informování o realizovaných sportovních, kulturních a dalších akcích. Toto MAS zprostředkovává v rámci svých webových stránek, případně FCB profilu. Zároveň se snažíme dvakrát do roka vydávat zpravodaj, což v posledních letech bylo trochu pozastaveno, nicméně je to jedna důležitá věc a aktivita, která ve vztahu komunikace vůči veřejnosti je důležitým faktorem.

MAS připravuje i vlastní propagační materiály – jedním z mých nejoblíbenějších je Spohádkami do Svatojiřského lesa, která je určená zejména pro děti, dále například, protože jsme v Polabí, v blízkosti cyklostezky u Labe, je velmi rozvinutá cykloturistika, takže jeden z velmi požadovaných propagačních materiálů je cyklomapa v oblasti našeho území SL. Dále připravujeme turistického průvodce pro území SL, nicméně jeho příprava je trochu náročnější, protože do jeho přípravy jsou vtaženy i jednotlivé členské obce a organizace, které působí v oblasti cestovního ruchu jako zámek Loučeň či ZOO Chleby. Tato činnost je pro MAS velmi důležitá, neboť propagace regionu je důležitou součástí naší práce na MAS.

Otázka: Jedním z principů metody Leader je spolupráce, jak MAS naplňuje principy této metody v praxi?

E.P. Princip spolupráce a sdílení zkušeností velmi dobře funguje v rámci naší MAS. Každoročně organizujeme exkurze za dalšími MAS – např. jsme vyjeli na Mělnicko, Kutnohorsko, Sedlčansko a další. MAS se účastní nejen setkání v rámci národních, ale účastní se i mezinárodních setkání. Setkání na mezinárodních konferencích a exkurzích. V posledních letech to byla např. konference CoCoBeLa, která se snažila podpořit výměnu zkušeností, výměnu dobrých a příklady dobrých praxí v oblasti rozvoje venkova. Měla řadu zástupců ze zahraničí, např. balkánské státy, ale i Maďarsko, Slovensko, Polsko, Lotyšsko a další. Tato konference byla organizována z důvodu načerpání inspirace – odkud české i zahraniční MAS mohou čerpat finanční prostředky na projekty spolupráce, dále se MAS účastnila exkurze do Slovinska v roce 2017 – 2018, teď přesně nevím kdy, kde nám slovinské MAS představily CLLD, potažmo LEADER a jak to funguje ve Slovinsku a navštívili jsme projekty v oblasti rozvoje venkova na vlastní oči. Věším počínem v naší MAS byl projekt mezinárodní spolupráce, který byl financován z mezinárodního višegradskeho fondu. Nicméně naše MAS nebyla příjemcem dotace, jen partnerem, účastnily se MAsky z Polska, Maďarska, Slovenska a Makedonie. Tento projekt byl zaměřen na výměnu zkušeností a sdílení dobré praxe v oblasti tvorby integrovaných strategií v oblasti rozvoje venkova.

Já v rámci těchto projektů vidím velký smysl, protože si člověk může porovnat v jakých dalších státech a jak metoda LEADER funguje a můžu si to předělat na naše podmínky a na naše území, a podobně. To je velmi důležitá součást naší práce – sdílení zkušeností a výměna dobré praxe.

P. V. Dalším velmi dobrým projektem jako příklad spolupráce a sdílení dobrých praxí jsou projekty MAP vzdělávání, které jsou založeny na metodě Leader. MAP jsou projekty na podporu udržitelného partnerství a spolupráce klíčových aktérů v oblasti vzdělávání, stanovují priority a jednotlivá opatření k dosažení cílů vzdělávací politiky.

Nicméně je důležitým faktorem to, že do toho procesu MAP zasahuje více aktérů, jako jsou například NNO, ale i zřizovatelé škol jako jsou starostové, školy a školská zařízení, ale i široká veřejnost jako jsou rodiče. MAS dlouhodobě spolupracuje se vzdělávacími institucemi a organizacemi v území, proto já osobně vidím realizaci MAP jako přirozenou a nedílnou součást našich aktivit. Proces komunitního projednávání a participace různých aktérů od jednoho stolu je součástí naší každodenní práce.

Proto vznik MAPů v rámci ČR je ojedinělý a je nám jako MASKám velmi blízký.

Otázka: MAS vznikla v roce 2006, připravili jste projektový záměr pro programu LEADER ČR?

E.P. V té době jsem ještě nepůsobila v MAS. Nicméně v roce 2007 naše MAS připravila záměr, jednalo se o jakousi obdobu strategického plánu LEADER do programu LEADER ČR. Ve výběrovém řízení v konkurenci více než 60 MAS z celé ČR a naše MAS uspěla, a proto mohla tento svůj záměr realizovat. Díky tomu získala velmi cenné zkušenosti, které se pak promítly do následujícího programového období 2007-2013. V rámci LEADER ČR sepsala MAS malou strategii Poklad Polabí, uspěla a získala dotaci 2 500 000 a z toho 10% bylo na činnost MAS.

V rámci tohoto období v roce 2007 MAS vyhlásila výzvu, do které se přihlásilo 7 žadatelů, 5 uspělo, 2 byly výběrovou komisí vyřazeno. První peníze, které do území MAS SL přibýly bylo něco málo přes dva miliony korun. Toto byla velmi cenná zkušenost, protože MAS SL se mohla v rámci programu Leader poučit a mohla tím tak lépe připravit strategii pro následující programové období 2007 – 2013.

V rámci programu LEADER ČR MAS zjistila, že je důležité dbát na to, aby se MAS nestala uzavřenou společností.

Je hodně důležité, aby MAS svými činnostmi podporovala kvalitu členské základny a dále usilovala o příchod nových členů, protože obzvlášť pokud do MAS vstoupí nějaký mladý člověk, který sice nemá zkušenosti starších, nicméně svým elánem a pozitivní energií může hodně přispět k rozvoji MAS a v konečném výsledku i k rozvoji celého území.

Také implementace LEADER ČR nám ukázala, jak je neustále nutné budovat vztah k veřejnosti a získávat důvěru. Velmi dlouho se důvěra získává, ale velmi rychle se může ztratit. Například jeden z neúspěšných žadatelů začne šířit fámy, nepravdivé informace o tom, že nebyl vybrán, protože je to podvrh apod.

Jedním z principů LEADER je transparentnost, což je důležité v rámci činnosti MAS. My jsme si tu zkušenost převzali do dalšího programového období a hodně se zaměřila na informování veřejnosti o aktivitách MAS, o formách spolupráce, o výzvách, o tom, jak MAS funguje, aby lidé z území poznali, proč MAS funguje a proč vznikla a aby lidé, kteří tu žijí, tuto myšlenku LEADER převzali.

P.V. Komunikace je velmi důležitá, což jsme si uvědomili v rámci zkušebního programu LEADER. Z počátku MAS předpokládala, že skutečnost, že vyhlášíme výzvu, že o tom všichni potenciální příjemci vědí. Ale neuvědomili jsme si, toto sledují pouze obce nebo některé NNO, ale že podnikatelé a zemědělci o tom vůbec nevěděli. V rámci přípravy období 2007 - 2013 jsme se na to hodně zaměřili a snažili jsme se zlepšit informovanost o připravovaných aktivitách a vyhlášených výzvách.

Dále ta skutečnost a zkušenosti z LEADER ČR 2007 ukázaly, že činnost MAS nekončí jen výběrem projektů, ale MAS se musí starat o své příjemce, a to i v rámci realizace projektu. Nejde jen o to připravit potenciální žadatele na to, jak podat projektový záměr, ale připravit je i na to, jak realizovat a vůbec na celou dobu udržitelnosti projektu. Je to velmi důležité i z toho pohledu, že zklamání z toho, že někdo neobdrží dotaci může vést k napadání MAS a dostáváme se do začarovaného kruhu a obviňování z korupce a ke špatné pověsti MAS a EU.

Program LEADER ČR 2007 také ukázal na absorpční kapacitu území. Měli jsme určitou částku, kterou jsme mohli přerozdělit do území, nicméně žadatelů bylo mnohem více.

Já sama za sebe můžu říct, i s ohledem na to, že jsem do MAS vstoupila v roce 2009, kdy už většina projektů byla zrealizována, tak hodně projekty přispěly k rozvoji MAS. Přispěly i ke zvýšení socio ekonomické stability našeho území.

Programové období 2007 – 2013

Já jsem vstoupila do MAS v roce 2009, kdy naše MAS byla vybrána v druhé vlně pro programové období v rámci PRV v rámci prioritní osy 4. Vzhledem k tomu, že MAS SL neměla zkušenosti s tvorbou strategie, a nebyla si úplně jistá v kramflecích, přizvala k její tvorbě externí odborníky, kteří mají zkušenosti s tvorbou strategie. Příprava a zpracování strategického plánu Leader probíhala už od roku 2008, byla začleněna členská základna MAS SL a další subjekty. Analýza území byla nejdůležitějším momentem strategie.

Příprava strategie Leader

P.V. Základním principem metody LEADER je přístup „bottom up“, tzn. zezdola nahoru, což se MAS snaží dlouhodobě naplňovat, ať už pro období 2007 – 2013, tak při přípravě strategie 2014-2020. Vyvíjeli jsme hodně aktivit při přípravě integrovaných aktivit, jednou z nich bylo organizované dotazníkové šetření, jehož byla součástí místní šetření v obcích v území MAS. Zároveň se nejednalo jen o dotazníkové šetření, ale byly organizovány řízené rozhovory s významnými aktéry veřejné samosprávy, NNO a významnými podnikatelskými subjekty.

Co pro vás bylo mezníkem programu LEADER v roce 2007 – 2013

E.P. Když jsme vyhlásili první výzvu, bylo to fiasko. Hodnoticí kritéria, které byly nastaveny z PRV a SZIFU, byly dobře nastavené, MAS si tvořila pár hodnotících kritérií. Nicméně projekty a projektové žádosti, které byly podávány, nebyly dobře zpracované. Projektový management, který MAS poskytovala žadatelům, nebyl úplně dobrý, MASka to neudělala dobře, neodhadla nepřipravenost a úroveň jednotlivých žadatelů v oblasti projektového managementu.

Po prvním hodnocení první výzvy MAS vytvořila hodnotící komisi, která jasně definovala, co pod jakým pojmem při hodnotících kritériích si žadatelé mají představit.

Byla tam jasná definice, co znamená například inovativnost, za co bude bodové hodnocení a bodové rozpětí. Tento manuál vytvořila pracovní skupina tvořená z ŘV, výběrové komise, byly tam zastoupeny malé i velké obce, zároveň byli přizváni členové z řad podnikatelů a zemědělců. Časem se ukázalo, že tato praxe hodně pomohla žadatelům, protože se zorientovali, jak projekt postavit. Bylo mnohem jasnější, jak sepsat projektovou žádost a už tam například žadatel zařadil hodnotící kritérium.

P.V. V tomto období například chybí přínos veřejných obhajob. Projektové žádosti hodnotila výběrová komise MAS, ale projekt nedostala dopředu. Byl vyhlášený termín výběrové komise a žadatel mohl představit projekt a vypíchnout důležité věci, inovativní prvky, docházelo k interakci mezi žadatelem a výběrovou komisí. Toto bylo velmi důležité a neztratilo to svoji objektivitu. Při finálním hodnocení žádostí se samozřejmě hodnotila písemná forma, ale veřejné obhajoby a rozhovory s žadatelem – byla tam cítit energie, zda to s projektem myslí opravdu vážně nebo ne. Veřejné obhajoby byly důležité z psychologického hlediska – žadatelé využívali poprvé metodu LEADER, povědomí bylo hodně špatné, dotace a fondy EU měly špatné PR. Veřejné obhajoby dávaly pocit, že do hodnocení nemá šanci vstoupit žádný další vliv, nikdo další to nemůže ovlivnit. Pravidla byla daná velmi jasně předem v rámci kanceláře MAS a byl jasně daný proces výběru projektů. A taky bych řekl, že na základě obhajob získala MAS důvěru v území, což je velký bonus, který využíváme i v rámci současného PO.

E.P. Dále z prvního období a výzvy se MAS ponaučila a hodně se zaměřila a zvýšila počet aktivit v oblasti projektového managementu, začala školit, což je velké plus pro území. Potenciální žadatelé dochází do kanceláře MAS a probíhá interakce mezi členy MAS a kanceláří MAS.

Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

E.P. Území MAS SL se rozkládá na území okresů Nymburk a Mladá Boleslav. V Mladé Boleslavi je Škodovka, která je obrovským zaměstnavatelem a mnoho lidí z našeho území tam dojíždí. Proto dlouhodobě není palčivým problémem nezaměstnanost, jsme dlouhodobě pod průměrem ČR. Za programové období 2007 – 2013 bylo podpořeno 7 pracovních míst.

Území MAS SL je složeno z ryzího venkova, Rožďalovice jsou jediným městem, chybí stěžejní a velká centra, Nymburk, Boleslav a Poděbrady jsou mimo území MAS, nicméně velmi ovlivňují socio ekonomickou situaci v oblasti.

Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů strategie:

P.V. Cíle místní strategie MAS SL byly splněny. Povedlo se naplnit stanovené monitorovací indikátory. Nicméně absorpční kapacita území je vyšší. I navýšení finančních prostředků by území velmi uvítalo.

Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

E. P. MAS je otevřenou organizací, o své činnosti se snaží informovat členskou základnu i širokou veřejnost. Prostřednictvím svých webových stránek, byl zřízen FCB, vydáváme zpravodaj. Zároveň aktivity, které realizujeme se snažíme naplánovat komunitním a participačním způsobem, tzn. snažíme se zapojit širokou veřejnost. Snažíme se zapojit i mladé lidi.

P.V. Snažíme se o více odvětvové přístupy, je to hodnoceno velmi kladně naší MAS. Mnoho zrealizovaných projektů je na bázi spolupráce podnikatel a nezisková organizace, čímž je podporovaná spolupráce na lokální úrovni, platilo to v obou programových obdobích. Vznikají projektové záměry v rámci IROP v oblasti škol a školských zařízení. Jde důležité, aby to nebyla jednoduchá akce typu zbudování odborné učebny, ale aby do tohoto procesu byly zapojené i neziskové organizace.

E.P. V rámci PO 2007 – 2013 se MAS nezapojovala do projektů spolupráce v PRV z kapacitních důvodů, personálních důvodů, protože MAS neměla tolik zaměstnanců. Z toho jsme se poučili pro PO 2014-2020. Snažíme se úvazky diverzifikovat, tzn. podělit úvazky mezi více lidí. Například máme jednoho vedoucího zaměstnance pro strategii, ale máme jiného zaměstnance na poloviční úvazek na PRV, dalšího na poloviční úvazek v rámci MAP apod.

V rámci PO 2007-2013 nevzniklo hodně projektů spolupráce, z toho jsme se snažili ponaučit a vycházet z toho v dalším programovém období. Již bylo zmíněno.

Organizujeme neformální snídane starostů, jezdíme na exkurze do ČR i mimo území ČR (již zmíněný projekt se Slovinskem, Makedonií apod.).

Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení povědomí?

E.P. V implementaci jsme se dostali do povědomí lidí. Strategii LEADER propagujeme prostřednictvím webu, FCB, zpravodaje a v dalších propagačních materiálech. Dále pořádáme akce v regionu, zde ale chtěla vypíchnout akci Poznejte náš venkov, která se pořádá každý rok a byla vymyšlena, aby byla propagována právě metoda LEADER. Na této akci se představují nejen činnosti MAS, ale zapojují se i členové MAS jako místní obce, regionální producenti, zemědělci. Probíhá jednou ročně.

Porovnejte prosím PO 2007 - 2013 / 2014-2020. V čem vidíte největší rozdíl?

E.P. Největší rozdíl vidím v tom, že 2007 – 2013 to bylo realizováno v rámci jednoho programového rámce, kde se identifikovaly jednotlivé fische, nicméně v rámci PO 2014-2020 jednotlivé témata a potřeby jsou rozdělovány v rámci jednotlivých operačních programů.

P.V. Máme operační program IROP a PRV. Předchozí období bylo jednodušší v tom, že byla vyhlášena jedna výzva, která pokrývala všechny oblasti. Nyní musíte vyhlásit jednotlivou výzvu v rámci každého jednotlivého OP.

Jak funguje současné PO 2014 - 2020? Jaké jsou největší rozdíly, jdou specifikovat?

E.P. Největším rozdílem vidím v tom, že v dřívějším programovém období spadalo pod MZ a platební agenturu byl SZIF, a to velmi dobře fungovalo. Realizace a příprava strategie v dalším PO spadla pod Ministerstvo pro místní rozvoj. MMR na to nebylo absorpčně připraveno a hodnotitelé našich strategií na to také nebyli připraveni, docházelo k velké fluktuaci zaměstnanců, což vedlo k velké časové prodlevě při hodnocení strategií jednotlivých MAS. V předchozích PO velmi dobře fungovala spolupráce se SZIF, byly dobře nastavené termíny a dodržovaly se. V současné době ministerstvo nedodržuje termíny, vše se natahuje, prodlužuje. Strategie MAS byla schválena až na konci roku 2017. Proces byl dlouhý nejen ze strany MAS, ale zejména i ze strany MMR – neustále se měnily podmínky, pravidla apod.

P.V. Velký nedostatek vidím i v tom, že PO 2014-2020 úplně neodpovídá realitě. MAS si připravuje svou strategii, kde popisuje nedostatky, na to navazují opatření a cíle. Vy pak dostanete programové rámce jednotlivých programových titulů, máte nějaké potřeby v území, ale jednotlivé OP vaše potřeby nepodporují.

E.P. Defacto můžu říct, že současné PO neřeší reálné potřeby regionu. Témata, která jsou nastavená, vůbec neodpovídají realitě, které to území potřebuje. Vy sice připravujete strategii na základě participačních a komunitních metod, což je jedním z principů LEADER, ale pak na to nedostanete finanční prostředky a musíte uzpůsobit jednotlivé programové záměry na jednotlivé OP.

P.V. Metoda LEADER je používána v rámci komunitně vedeného místního rozvoje, což znamená propojení aktivit, základem je principem je „bottom up“ – přístup zezdola nahoru, současné období neumožňuje v plné míře. Současné programové období je odklon od principu LEADER. Dalším nedostatkem, který vidím je, že vypadla podpora NNO na investiční projekty. Ted' to jde omezeně v rámci IROP – podpora neformálního vzdělávání a celoživotního učení, ale musí to být vázáno na tzv. klíčové kompetence definované dle IROP. To pro neziskovky působící na venkově (dobrovolní hasiči, tělocvičné jednoty, fotbalisti, myslivci, rybáři) nemůžou absolutně využít.. V rámci tohoto PO chybí podpora těchto malých neziskových organizací na venkově, která byla oproti minulému PO mnohem pestřejší.

Co se vám vybaví, když se řekne LEADER?

E.P. Spolupráce, partnerství, venkov.

P.V. Podpora venkova za pomoci klíčových aktérů z území.